Štev. 148. V Ljubljani, v sredo dne 2. julija 1924. Posamezna številka stane 1·50 Din. Leto LII.

Naročnina
za državo SHS:
na mesec . . . . . Din 20
za pol leta . . . . . „ 120
za celo leto . . . . . „ 240
za inozemstvo:
mesečno . . . . . Din 30
Sobotna izdaja:
celoletno
v Jugoslaviji . . . . Din 40
v inozemstvu . . . . „ 60

SLOVENEC

Cene inseratom:
Enostolpna petitna vrsta mali oglasi po Din 1·50 in Din 2·—, večji oglasi nad 45 mm višine po Din 2·50, veliki po Din 3·— in 4·—, oglasi v uredniškem delu vrstica po Din 6·—.
Pri večjem naročilu popust.
Izhaja vsak dan izvzemši ponedeljka in dneva po prazniku ob 4. uri zjutraj.
Poštnina plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredništva telefon 50, upravništva 328.

Politični list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Čekovni račun: Ljubljana 10.650 in 10.349 (za inserate) Sarajevo 7.563, Zagreb 39.011. Praga in Dunaj 24,797.

Demokratski nacionalizem.

Delo za narod obstoji v tem, da se krepijo njegove moralne sile; delo za narod je velika moralna naloga. Vsak narod ima po svoji naravi dobre in slabe lastnosti; delo za narod obstoji v tem, da se njegove slabe osobitosti čezdaljebolj izločijo, dobre pa gojijo in izpopolnijo. Sebični nagoni vsakega naroda po samouveljavljenju se morajo v toliko gojiti, da se ta narod z vsemi svojimi dobrimi in za celokupno človeštvo potrebnimi lastnostmi ohrani. Kolikor pa ti sebični nameni ogrožajo druge narode, kolikor streme z g o l j za pridobivanjem čim več materialnih dobrin na škodo drugih, jih je treba krotiti, kajti tak narod se pregreši proti moralni nalogi, ki jo ima v človeštvu in za človeštvo. Tak narod izpodkoplje s tem eksistenco tudi samemu sebi.

Liberalni nacionalizem, ki je popolnoma paganski, pozna samo sebične nagone naroda in njegovih poedincev, oziroma izvestnih stanov v njem, po samovladi nad vsemi drugimi, po neomejenem kopičenju gmotnih dobrin in zatiranju vseh in vsega, kar je temu cilju napoti. Liberalno delo za narod je delo samó za ene, za privilegirani gosposki razred, za njegovo edinovladje nad vsem materijalnim bogastvom naroda, za njegovo politično premoč in za zasužnjenje drugih. Liberalni pojem o narodu je brez vsake moralne vsebine: on ne pozna višjih vrednot kakor so k o r i s t, i n t e r e s, m o č, p r e v l a d a. Narod mu je čisto ozek pojem krvnega in jezikovnega obeležja, naroda kot člena moralno solidarne enote vsega človeštva ne pozna. Človeštvo mu je le gola aritmetična vsota sovražnih plemenskih edinic, med katerimi se uveljavlja in nadvlada nad drugimi ona, ki je najbolj sebična, najbolj močna, najbolj brezobzirna. Dokler ta edinica še ni nadvladala, ampak je v boju z drugimi slabejša, se liberalizem sklicuje na moralne vrednote svobode, enakopravnosti in človeškega dostojanstva vsakogar; kakor hitro pa je ta edinica zagospodovala nad drugimi, taji liberalizem vsa človečanska moralna načela, veljavna za vse in za vsakega, in proglaša za svoj narod popolno svobodo od vsakih moralnih načel in metod, češ, najvišja je le materijalna k o r i s t. Kajti, kar liberalizem imenuje kulturo, to niso moralne človečanske vrednote, ampak samo gmotno bogastvo in blagostanje izvestnega razreda v narodu.

Zato vidimo, da ima za liberalizem »narod« čisto enostransko in ozko določen pomen: n a r o d so mu le nekateri p o e d i n c i v narodu, organizirani v kasto, plutokratično meščanstvo, ki ima poleg bogastva tudi vso politično moč v rokah, dočim vsi ostali niso narod, ampak zgolj »m a s a« brezpravnih sužnjev liberalnega kapitala. Zato je liberalni nacionalizem centralističen, krut sovražnik vsake avtonomije, samoodločbe, stanovske organizacije posameznih delovnih stanov; predvsem pa je zaklet sovražnik cerkve, ki je avtonomna organizacija vernikov po izključno moralnih vidikih, ki so za vse brez izjeme obvezni. Kakor je liberalni nacionalizem sovražnik drugih narodov, ki stoje njegovemu materijalnemu ekspanzivizmu napoti, tako je sovražnik veliki večini lastnega naroda, ki ga v interesu gospodujoče kaste zatira in v njen gmotni prid izžema. **Liberalno** meščanstvo, ki je pred nekako 150 leti šlo v boj zoper plemstvo pod moralnim geslom svobode, enakosti in bratstva, je danes čisto reakcionarno, nasprotnik kulturne in socialne enakopravnosti in tisočkrat bolj nekulturno in nazadnjaško nego pa stari fevdalci. Kultura liberalne plutokracije je golo prepleskano barbarstvo najsebičnejših nagonov osvajanja in zatiranja. Zadnji cvet liberalnega nacionalizma je sirovi popolnoma brezmoralni fašizem.

Popolnoma po tej poti se je razvijal liberalni nacionalizem tudi med Slovenci. Ključ v borbi proti nemštvu, ki pa je dejansko počivala v prvi vrsti na ramah naše požrtvovalne duhovščine, na pomoč gesla o svobodi in enakopravnosti, je v lastnem narodu skušal to svobodo in enakopravnost podirati na korist liberalne magnatske kaste, ki se je sama nazivala »narodna inteligenca«. Ta »inteligenca« je svoj lastni narod, ki ga je v besedah »osvobojala« od tujcev, na brezobziren način zatirala. V besedah proti tujemu režimu, je **liberalno** slovensko meščanstvo ta režim vseskozi podpiralo, kjer je šlo proti politični in socialni enakopravnosti slovenskih delovnih stanov. Kjer pa se je ta »inteligenca« aktivno udeleževala borbe za enakopravnost slovenskega jezika — in edinole na to plat narodnega delovanja se je slovensko »naprednjaštvo« omejevalo — tam je povsod od tega sijajno živela in imela svoj velik dobiček. Delala je za svoj narod vedno in izključno le za n a g r a d o in svoje zasluge razkričevala na vse štiri vetrove. Če pa je bilo treba lastnemu narodu priboriti gmotno sigurno eksistenco, zadružno samopomoč, splošno in enako volivno pravico, socialno zakonodajo, se je ta narodna »inteligenca« vezala s Heinom, z Bienerthom in Stürgkhom, z velenemci, nemškimi baroni, da z njihovo pomočjo ohrani svoje privilegije in tlači narod slovenskih kmetskih in delavskih trpinov.

Tudi »jugoslovanska nacionalna ideja« je bila liberalcem samo stvar materijalnega interesa lastne kaste, ne pa politične, moralne in socialne povzdige celokupnega slovenskega naroda. Svetovna vojska zanjo ni pomenila popolnega duševnega in moralnega preobrata iz reakcije v novo demokracijo, ampak le izmenjavo starega gospodstva po novem, ki naj bo po liberalnem pojmovanju po bistvu staremu enako. »Jugoslovanstvo« je liberalizmu samo druga obleka, ne pa nova vsebina. Kakor pod Avstrijo, jim je pod Jugoslavijo prvo in glavno borba proti socialni enakopravnosti kmetskega in delavskega ljudstva. Kakor pod Avstrijo, jim je pod Jugoslavijo prvo in glavno borba za profite, za gospodstvo svojih bank in za bogate n a g r a d e za patriotizem. Kakor pod Avstrijo, tako jim je tudi pod Jugoslavijo država samo molzna krava, narod pa »neumna masa«, iz katere naj bi »narodni prvaki«, ki so nekdaj z enakim ponosom nosili velike komturje Franc Jožefovega reda kakor nosijo danes svetega Savo, čim več iztisnili za svoje žepe.

Evo vam fotografije demokratskega »nacionalizma«!

Kombinacije o Pašićevi akciji.

NEPOTRJENE VESTI VLADNEGA ČASOPISJA. — MIŠLJENJE OPOZICIONALNIH KROGOV.

Belgrad, 1. julija. (Izv.) S Pašićevim odhodom na Bled se je odprlo široko polje raznim kombinacijam in senzacijam. Glavno vlogo v teh igra takozvani volivni mandat. Vladni krogi so že danes dopoldne, ko se Pašić še ni niti dobro naspal na Bledu, in potem še enkrat proti večeru, razširili vesti, da je Pašić od kralja že dobil volivni mandat. Obakrat pa se je izkazalo, da so te vesti neresnične. Ministrstvo za notranje zadeve je bilo neprestano v zvezi z Bledom in pričakovalo vesti. Vse to dokazuje nervoznost vladnih krogov in nevzdržnost sedanjega položaja. Nasproti takemu razpoloženju v vladnih krogih pa drugi krogi mirno gledajo na razvoj dogodkov. Edini so v tem, da se morajo sedanje razmere temeljito izpremeniti in najti zdrava in močna podlaga na kateri naj se zgradi čvrsta državna zgradba, v kateri bo vladalo poštenje, zakonitost in enakost.

Možnost za tako edino pravilno rešitev je dana. Izvesti bi jo pa mogli samo politiki, ki so po svoji osebni kakovosti za tako rešitev moralno kvalificirani. Zato se v vseh nekorupcionističnih krogih smatra, da so volitve, kakor si jih zamišlja en del politične javnosti, nemogoče. Proti svobodnim neoviranim volitvam seveda ni nihče, vendar je pri tej priliki upoštevati celoten položaj v državi in izven nje. Nikakor pa se ne sme gledati in upoštevati samo to, kar si želijo nekateri pokvarjeni politiki, ampak gledati se mora na korist in blagor ljudstva.

PAŠIČEV NAČRT.

Belgrad, 1. julija. (Izv.) V zvezi s Pašičevim odhodom na Bled se še vedno veliko govori o rekonstrukciji vlade, o kateri prinašajo vladni krogi sledeče informacije.

Kot nova ministra bi prišla v poštev poslanca Andra Stanič in dr. Boža Maksimovič. Razdelitev portfeljev bi bila sledeča: Miša Trifunovič bi dobil ministrstvo za vere, Andra Stanič ministrstvo za javna dela, Maksimovič ministrstvo za socialno politiko, Uzunovič ministrstvo za šume in rude. Ostali ministri bi obdržali svoje resore. Iz kabineta bi izpadla dr. Vojislav Janič in Kojič.

Državna poročevalska služba v tujih rokah.

Belgrad, 1. julija. (Izvir.) V tukajšnji javnosti se je povsem neopaženo prešlo preko važne spremembe, ki se je izvršila včeraj glede uradne poročevalske službe za tu- in inozemstvo. Z včerajšnjim dnem je prenehal namreč belgrajski Presbiro s svojim delovanjem in vse svoje funkcije glede obveščanja javnosti o uradnih izjavah je prenesel na famozno francosko organizacijo «Avala«, za katero se skriva neka čudna francoska družba. S tem je tej družbi izročena uradna poročeval. služba.

Ne glede na materialno stran pa je treba pribiti politično važnost tega koraka: Mi kot nacionalna samostojna država smo s tem izročili najvažnejše funkcije tuji družbi in s tem pred vsem svetom dokumentirali lastno nezmožnost in obenem dokazali svojo odvisnost. Že takoj prvi dan se je to jasno pokazalo in v diplomatičnih krogih je bil ta usoden korak predmet najživahnejših komentarjev. — Splošno se ta korak obsoja. Izročitev državne poročevalske službe tuji agenciji je najizrazitejši dokaz za pomanjkanje vsake državotvornosti «državotvornih« frazerjev.

Proglas neodvisnih radikalov.

Belgrad, 1. julija (Izv.) Neodvisni radikali bodo imeli 13. julija v Belgradu svoj kongres. Za to priliko so izdali proglas, v katerem se ostro kritizira vodstvo radikalne stranke. Pravijo, da vlada v radikalni stranki klikarski režim in da se za narodne poslance vtihotapljajo razni temni elementi. Da se je strankinemu vodstvu posrečilo napraviti iz poslanskega kluba sebi poslušno orodje, najbolj jasno dokazuje slučaj dr. Laze Markoviča. Obtožen, da je izvršil kazniva dejanja iz koristoljubja, g. dr. Laza Marković ni smel dati izjave, da pristane na sodni forum, ki naj bi izrekel sodbo o njegovi krivdi ali nekrivdi.

V proglasu se istotako kritizira koalicija s Pribičevićem, katerega nazivajo krvnega neprijatelja Hrvatov. V proglasu se govori o ustavi. Krfska deklaracija iz l. 1917., ki jo je podpisal Pašič, je sprejela obveznost, da bo ustava za novo državo izglasovana sporazumno s kvalificirano večino. Ker vidovdanska ustava ne odgovarja temu, ni mogla do danes stopiti v polni meri v veljavo.

Na koncu proglasa se zahteva, da se mora prekiniti z dosedanjo politiko. Započeti se mora s takim delovanjem, ki bo rešilo Srbe in radikalno stranko iz popolne izolacije, v katero so jih zavedli današnji radikalni prvaki.

SEJA MINISTRSKEGA FINANČNEGA ODBORA.

Belgrad, 1. julija. (Izv.) Na današnji seji ekonomskega finančnega odbora ministrov so bili sprejeti razni krediti, med njimi krediti za nakup 150.000 m³ drv za vojno ministrstvo in krediti za repatriacijo naših ujetnikov v Sibiriji.

OBLJUBE ZA URADNIKE.

Belgrad, 1. julija. (Izv.) Izplačilo razlike pri dohodkih uradnikov se danes ni izvršilo, dasiravno je zastopnik finančnega ministra nedavno uradnikom obljubil, da se bo razlika izplačala. Uradniško udruženje namerava proti temu protestirati.

NOVA RADETOVA AFERA.

Belgrad, 1. julija. (Izv.) Današnje »Novosti« objavljajo obširno in dokumentirano afero Radeta Pašiča z oboroževanjem.

SEDMI PARLAMENTARNI PORAZ ANGLEŠKE VLADE.

London, 1. julija. (Izv.) Pri glasovanju o neki malopomembni točki proračuna j vlada doživela svoj sedmi parlamentarni poraz. Za vlado je glasovalo 165 poslancev proti pa 220.

London, 1. julija. (Izv.) Reuterjev parlamentarni poročevalec izve, da vlada izida današnjega glasovanja ne smatra za nezaupnico, in bo zato nadaljevala proračunsko razpravo.

ZNIŽANA CARINA NA ANGLEŠKEM.

London, 1. julija. (Izv.) Spodnja zbornica je ukinila carine, ki jih je bil uvedel Mac Kenna.

NOVA VLADA V KAPLANDU.

Pretoria, 1. julija. (Izv.) Nova vlada za Južno Afriko je sestavljena. Predsednik nove vlade je Herzog.

ZA NEMČIJO.

Pariz, 1. julija. (Izv.) Na kongresu društev za Društvo narodov v Lyonu so sprejeli resolucijo, naj se Nemčija sprejme v Društvo narodov. Dalje je bila sprejeta resolucija, ki zahteva, naj Društvo narodov samo izdela načrt za razorožitev.

Borzna poročila.

1. julija 1924.

ZAGREBŠKA BORZA.

Na deviznem trgu je bilo ob pričetku borze vse čvrsto. Tekom borze so pa vsi tečaji znatno popustili, tako da je borza zaključila z znatno slabejšo tendenco. Po borzi pa so tečaji postali zopet čvrstejši. — Na efektnem trgu je bila Slavonija čvrsta, vse drugo pa brez povpraševanja.

Devize in valute.

(V oklepaju tečaji z dne 30. junija.)

Dunaj 0.12—0.122 (0.1218—0.1238), Italija 3.6675—3.6975 (3.7360—3.7660), London 367.75—370.75 (375.20—378.20), Newyork 84.85 do 85.85 (86.36—87.36), Pariz 4.50—4.55 (4.575—4.625), Praga 2.515—2.555 (2.555 do 2.585, Curih 15.16—15.26 (15.425—15.505), efektivni dolarji 83.75—84.75 (85.375 do 86.375).

Vrednostni papirji.

Hrvatska Eskomptna banka, Zagreb, 124 do 124.75; Hrvatska sveopća kreditna banka, Zagreb, 125—127; Jugoslovenska banka, Zagreb, 116; Ljubljanska Kreditna banka, Ljubljana, 215; Prva hrvatska štedionica, Zagreb, 920; Slavenska banka, Zagreb, 110; Srpska banka, Zagreb, 138—140; Dioničko društvo za eksploataciju drva, Zagreb, 120; Hrv. slav. d. d. za ind. sečera, Zagreb, 1060—1080; Narodna šumska industrija, Zagreb, 82—90; Našica 95; Slavonija 93—95; Združene papirnice, Vevče, 150 (ponudba).

DUNAJSKA BORZA.

Dunaj, 1. julija. (Izv.) E f e k t i : Živnostenska banka 433.000, Alpine 817.000, Granitz 395.000, Kranjska industrijska družba 130.000, Hrvatska eskomptna banka 415.000, Leykam 148.000, Jugoslovanska banka 105.000, Hrvatsko-slav. dež. hip. banka 89.000, Avstrijske tvornice za dušik 225.000, Guttman 800.000, Mundus 780.000, Slavex 195.000, Slavonija 75.000. — D e v i z e : Belgrad 816—820, Budimpešta 0.8250—0.8850, Kodanj 10980 do 11020, London 306500—307500, Milan 3054 do 3066, Newyork 70935—71185, Pariz 3717 do 3733, Varšava 13550—13650. — V a l u t e : dolarji 70460—70860, angleški funt 304700 do 306300, francoski frank 3685—3715, lira 3065 do 3085, dinar 817—823, češkoslovaška kron 2072—2088.

PRAŠKA BORZA.

Praga. 1. julija. (Izv.) D e v i z e : Lire 147, Zagreb 39.37, Pariz 179.25, Londo 147.30, Newyork 34.

Preosnova Mussolinijevega ministrstva.

Rim, 1. julija. Kralj je sprejel demisije ministrov Gentileja, Carnazze in Corbina ter je imenoval na Mussolinijev predlog: liberalnega poslanca kneza Lanza di Scalea za kolonialnega ministra; liberalnega senatorja dr. Aleksandra Gazati za naučnega ministra; liberalnega poslanca Gina Sarrochija za ministra javnih del in nacionalnega katoličana senatorja inž. Cezarja Navo za ministra narodnega gospodarstva. Na svojih mestih so ostali: notranji minister Federzoni, finančni minister De Stefani, minister za pravosodje Oviglio, minister z vojno Di Giorgio in minister za mornarico Thaon di Revel. V preosnovanem ministrstvu pripadajo fašizmu poleg Mussolinija vsi prejšnji ministri.

Novi ministri so danes v kraljeve roke položili prisego.

V preosnovanem ministrstvu opozicija ni zastopana, kar je ob sebi umljivo. Nacionalnega katolika Navo ni zamenjati z ljudsko stranko. Nacionalno-katoliška skupina je o najostrejšem nasprotju s popolari, od katerih se je odcepila ravno vsled fašizma, katerega sama brezpogojno podpira, dočim ga popolari odklanjajo.

Strašen ciklon v Ameriki.

NAD 500 OSEB UBITIH. — VEČ MEST PORUŠENIH.

Newyork, 1. julija. Preteklo nedeljo je po Severni Ameriki divjal strašen vihar, ki je poleg ogromne materialne škode zahteval veliko število človeških žrtev. Mesta Lorraine, Samptum in Peoria so skoro popolnoma porušena. Po dosedanjih poročilih je nad 500 ljudi ubitih, par tisoč pa več ali manj ranjenih. Materialno škodo cenijo na več milijonov dolarjev. Na jezeru Erie se je potopil parnik, na katerem je bilo mnogo potnikov.

NEVIHTA V NEMČIJI.

Berlin, 1. julija. (Izv.) V okolici mesta Reichenbach je divjala huda nevihta, ki je napravila ogromno škodo. Poljski pridelki so uničeni.

DEMOKRATSKI KANDIDAT ZA AMERIŠKEGA PREDSEDNIKA.

Newyork, 1. julija. (Izv.) Demokratski kongres je postavil za predsedniškega kandidata Mac Adoo-ja s 529 glasovi.

Občinske volitve.

Dovje: SLS 65 glasov (5 odbornikov), Kmetsko delavska obrtna zveza 110 glasov (8 odbornikov), Gospodarska stranka 49 glasov (4 odbornike). — Merodajne so lokalne gospodarske razmere (vodovod). Tovarniški in drugi delavci so skupaj volili.

Lancovo: I. Sporazumna gospodarska lista 68 (7), II. SLS 29 (2). Naših 6, nasprotni 3 odborniki.

Ribno: Kmetsko-delavska zveza Boh. Bela 95 (5); Gospodarska stranka Ribno 131 (8); Gospodarska stranka Selo 62 (4).

Rateče: Kompromisna lista med SLS in SKS.

Kamna gorica: SLS 45 (4); Gospodarska stranka 40 (3).

Trzin: Zedinjena lista (SLS) 84 (7); SKS 15 (1); SLS 18 (1).

Adlešiči: SLS 33 (2); Gospodarska stranka 62 (5); Narodna radikalna stranka 27 (2). Zanimivo je, da so štirje odborniki pravoslavni iz Bojancev.

Beležke.

Ginljiv jugoslovenski patriotizem. Do solz so bili včeraj ginjeni ljudje, ko so v «Jutru» 1. julija brali sledečo notico: «V z zelenjem in cvetjem, s kipom kralja Aleksandra, ter s slikami kralja Petra, kralja Aleksandra, kraljice Marije in z zastavicami okrašeni telovadnici je praznovala mladina I. mestne deške osnovne šole pod vodstvom ravnatelja Jakoba Dimnika in v prisotnosti celokupnega učiteljskega zbora vidovdanski praznik. Mladina je vsem točkam patrijotičnega programa navdušeno ploskala ter izražala svoja notranja čustva za narodno in državno edinstvo. Na mladini sloni bodočnost naše lepe domovine; mladina je pa v rokah učiteljstva, ki je skoraj brez izjeme državotvorno. In če bo imelo učiteljstvo vedno tako zaslombo kakršno ima pod prosvetnim ministrom Svetozarjem Pribičevičem, bo kmalu odklenkalo vsem ljudskim zapeljivcem in protidržavnim rovarjem, zakaj današnja mladina je naš spas in novi rod bo rod jugoslovanski pod eno streho, pod katero si bodo v objemu prožili roke Srbi, Hrvati in Slovenci.» — Enako do solz so bili ginjeni ljubljančani od 1914 do 1918 leto za letom ko so v «Slovenskem narodu» ob koncu šolskega leta na taisti I. mestni deški šoli brali, kako so g. ravnatelj Jakob Dimnik navdušeno proslavljali Franca Jožefa ,Karola in Cito, kako so mladino pozivali na žrtve za ljubo Avstrijo in vse to sami z največjim mladostnim ognjem popisovali v šolskih izvestjih. Blagor jugoslovenski mladini, ki ima take «državotvorce» za svoje narodne vzgojitelje!

Samospoznanje. »Slovenski narod« piše: »Slovenec« se čudi, kako smo mogli indirektno priznati, da tudi slovenska demokracija v primeri z drugimi žrvami ni mnogo doprinesla za zmago jugoslovenske misli. Toda temu dejstvu, ki ga ni mogoče ovreči, se lahko čudi samo moralna pokvarjenost, kakršno vidimo pri klerikalcih. Če smo količkaj objektivni, moramo priznati v predmetnem slučaju nastopno dejansko stanje: Slovenci in Hrvati smo bili za velike zgodovinske dogodke malo pripravljeni. Prišli so nepričakovano, presenetili so nas in prehiteli tisto skrito delo za osvobojenje Jugoslovenov, ki je delalo šele prve korake med našo napredno omladino. Zato se ni čuditi, da smo ostali z malimi izjemami pasivni, ko se je na bojnih poljanah polagal temelj današnje Jugoslavije.« To je po dolgih letih prvič, da je »Narod« povedal o sebi in svojih privržencih resnico, da so ostali z malimi izjemami pasivni, ko se je osvobajal naš narod. Čemu pa se »Narod« potem vedno šopiri in kriči, da so »narodni naprednjaki« toliko storili za jugoslovansko misel ter vse druge zmerja z »avstrijakanti«? Sicer pa tudi to ni res, da je jugoslovanska misel »delala šele prve korake med napredno mladino«. Neizkvarjena jugoslovanska misel si je utirala pot med katoliško narodno mladino tistih let. Dokaz temu je med drugim »Zora« l. 1914, ki je napisala tak pogumen članek zoper avstrijsko tiranijo, da je bila zaplenjena, dočim so vsi napredni listi strahopetno molčali ali pa vihteli pred avstrijsko vlado kadilnice. Tudi celovški »Mir« in mariborska »Straža« sta kljub cenzuri pogumno bičala despotizem avstrijskega režima, dočim je »Narod« denunciral »Zoro« in vse katoliško narodno dijaštvo državnemu pravdniku. In dočim so liberalne korifeje klečeplazile pred avstrijskimi mogotci, je dr. Krek s svojimi tovariši pripravil slovenski narod za osvobojenje, liberalni veljaki pa so se plaho prikazali v zadnjem trenotku, ko že ni bilo več nobene nevarnosti in se naslonili na SLS ter se pod njeno zaščito in pod zaščito slovenskega katoliškega ljudstva pridružili deklaraciji za samostojnost Slovencev, Hrvatov in Srbov. Danes so seveda liberalci prvi narodni junaki, ko nič ne stane! Kje ste se pa skrivali takrat, ko je izpoved jugoslovanstva in delo zanj zahtevalo ceebnih žrtev, vi junaki? Klečeplazili ste pred zlatimi avstrijskimi portami in moledovali za zlato in srebrne križce in medalje!

Kaj piše «Narod«? V včerajšnji številki «Slov. naroda« stoji dobesedno zapisano tako-le: «Danes se bo vsa Slovenija zopet lahko pošteno krohotala, ko prebere naš uvodnik.« Mi pristavljamo: Ne le danes, ampak vsak dan! Dobro pa je, da se je danes «Narod« tega zavedel. Morda bo jutri bolj pameten, če je to pri njem še mogoče.

V čem se loči «Jugosloven« od avstrijakanta? To bi vedel povedati nek gospod, ki je demokrat, danes visok jugoslovanski aktivni dostojanstvenik in spada med državotvorne stebre Slovenije in o katerem beremo v c. in kr. almanahu zaslužnih uradnikov za Avstrijo leta 1918: **Großkomtur des Franz-Josefsordens...** Liberalni patriotizem je kakor srajca; danes oblečeš eno, jutri drugo. Leta 1914 pri «Flottenvereinu«, danes pri «Jadranski Straži«, samo uniforma je druga. Danes za Vidovdan «povorka« po Ljubljani z rdečebelomodrimi lampijončki, ob nastopu cesarja Karla med vojno pa s črnorumenimi. «Honoraciori« isti takrat kakor danes.

«Slovenec« je našel bilko! «Narod« pravi tako: «Današnji Slovenec je zapisal na naš naslov: «Zdaj smo tam, kjer smo («Narod«) hoteli imeti.« Sedaj vprašamo: Ali je «Narod« skoro dnevno napadal ljubljanskega škofa, ker je blagoslavljal vojake, ali ga ni? Da ali ne? Vas javnost vé, da ga je. Zakaj ga je napadal? Ali je «Narod« šele danes zvedel za «posledice pritiska oborožene sile«? Ali za ta pritisk ni vedel že prej? «Slovenec« je neizrečeno vesel, da je našel bilko, s pomočjo katere bi rad obdržal svojo gardo na plitvem nivoju moralne propalosti. Napadali smo tisto katoliško duhovščino, ki je iz notranjega prepričanja in iz lastnega nagiba (podčrtava «Narod«, op. ur.) s simbolom krščanstva blagoslavljala orožje zoper brata, pa danes tega noče priznati.« — Ata, ata, ali res ne veste kaj delate? Poglejte no, kaj ste pisali v lastni številki dne 1. julija l. 1924. Tam ste zapisali v uvodniku: «Ne raz umemo torej začudenja, ki ga fingirajo klerikalci nad izsiljeno pisavo proti sarajevskemu atentatu, ki nima nič opraviti z notranjim prepričanjem slovenske napredne javnosti.« Kar je v zadnjem stavku podčrtanega, to ste podčrtali vi sami! Sedaj bi vas pa samo nekaj vprašali: Kje pa ste se vi naučili tiste anatomije, ki vam omogoča gledati človeške misli? Namreč objektivno gledati! Za sebe pravite, da vaša pisava «ni imela nič opraviti z notranjim prepričanjem slovenske napredne javnosti. Prav! Mi vam to verjamemo na pošteno besedo. Če je vaša trditev objektivno resnična ali ne, to je druga zadeva, ampak mi vam to kakor rečeno verjamemo. Sedaj pa nam povejte: Odkod pa vi veste, da je vse to, kar je moral pisati «Slovenec« tako kot ste pisali vi sami, in da je vse to, kar so morali delati razni funkcionarji pod «pritiskom oborožene sile«, odgovarjalo notranjemu prepričanju? Odkod pa imate vi to čudežno znanost in ta sijajni vpogled v skrivnosti človeške duševnosti, za katerega vas morajo vse svetovne univerze naravnost zavidati? Če pa tega vpogleda nimate in vendar trdite, da je n. pr. dr. Tavčar govoril proti svojemu notranjemu prepričanju, kdo drugi pa po svojem notranjem prepričanju, potem ne smete zameriti, da imajo Nemci za take ljudi posebno besedo, ki jo najdete v vseh slovarjih pod začetnico «L«.

Kaj je vse to? «Narod« piše: «Opetovano smo že pribili, da je poglavje o zaslugah za Jugoslavijo za nas Slovence in Hrvate ne glede na politično prepričanje sila kočljivo... «Slovenec« se čudi, kako smo mogli indirektno (!) priznati, da tudi slovenska demokracija (— ki je nikjer ni — op. ur.) v primeri z drugimi žrtvami ni mnogo doprinesla za zmago jugoslovenske misli.« — Sasvim tačno! Za ustanovitev kraljevine SHS je največ žrtvovala — Amerika! Če ne bi bilo dolarjev, ki jih Amerika še danes tirja od Evrope, in če ne bi bilo 2 milijonov ameriških vojakov v Franciji — kje bi bila antanta in kje kraljevina SHS! Zmago antante in s to zmago vred tudi ustanovitev kraljevine SHS je omogočil ameriški dolar in nihče drugi. Ameriški kapitalisti so posodili Franciji in Angliji ogromne svote. Ko pa so videli, da so dolarske milijarde v nevarnosti in da preti njihovim dolžnikom insolvenca, so ameriški dobri računarji rekli: Če jih pustimo, da padejo, so padle tudi naše milijarde. Če pa jim pridemo na pomoč, bomo rešili vsaj svoj denar! Tako delajo vse velike banke s podjetji, katerim preti insolvenca. Velike banke taka podjetja ne puste v konkurz, ampak jih «sanirajo«. Tako so tudi ameriški bankirji «sanirali« antanto. To je bila navadna finančna operacija, ki jo je razumel lord Grey, ki je dejal l. 1914., «da je vojska gšeft kot vsak drugi«, slovenski demokraciji — ki je niti nimamo — se pa o takih stvareh še danes niti ne sanja.

«Na podlagi patriotičnih hujskarij klerikalnih politikov je padlo na tisoče slovenskih invalidov-vojakov, pravi «Narod«. — Mi bomo tako prijazni, da bomo javnosti postregli še z nekaterimi «patriotičnimi hujskarijami« «Slovenskega naroda« iz vojne dobe. «Narodove« «patriotične hujskarije« so bile seveda napisane vse od prve do zadnje «pod pritiskom oborožene sile«, «Slovenčeve« «hujskarije« pa popolnoma prostovoljno, iz dna duše in iz dna srca in bogve iz kakšnega dna šel Ata, ata, nikar v galop na stara leta! Popeljni so boljši!

Pa jo dajmo po živalsko! «Narod« pravi, da se klerikalci trkajo na junaška kurja prsa, kadar govore o zaslugah za Jugoslavijo. — Ata pa na gosje možgane. «Dumm wie die Gans«, pravijo Nemci.

Dvajset let pozneje. Francoski romanopisec Aleksander Dumas je napisal sloviti roman «Trije mušketirji«. Ko pa je podjetni mož videl, da ta roman ljudje zelo radi bero, je napisal še enega z naslovom «Dvajset let pozneje«. In ko je videl, da ljudje tudi tega radi bero, je napisal še enega «Še deset let pozneje«. Tako kakor gospod Dumas dela približno tudi «Slovenski narod«. Samo s to razliko seveda, da «Slovenski narod« prihaja s svojimi udarci vedno «Dvajset let pozneje« in «Še deset let pozneje«. Včeraj pa je prišel s svojim uvodnikom kar za «Sto let pozneje«. Citirati je začel namreč mož nesrečni na svoja stara leta kot odgovor na otroke svoje lastne krvi iz l. 1914. članke iz «Slovenca« iz l. 1914. Pripetila pa se mu je pri tej retour-vožnji mala nezgoda, ki jo starim ljudem ni zameriti, da je popolnoma pozabil na vse, kar je pisal pred dvemi dnevi o «posledicah pritiska oborožene sile«, «da ga je silila k temu avstrijska tiranija«, «da je bila Avstrija tako močna, da bi z lahkoto in brezobzirno zatrla vsak upor«, «da je splošna mednarodna situacija izključevala vsako možnost ali celo uspeh večjega revolucionarnega pokreta v centralnih državah« itd. Vse to je napisal «Narod« točno pred dvema dnevoma, namreč dne 30. junija (datirano za 1. jul.) Pa je kar naenkrat na vse to pozabil. Kar pa končno ni nič čudnega. Stara leta, stara leta! «Kaiserliche Hoheit, wir werden alt und dumm,« je rekel baje rajnki feldcajgmojster baron Kuhn rajnkemu kronprincu Rudolfu. «Narodu« tega ni rekel, ker je bil takrat «Narod« še mladeniško svež in čil, še čilejši kot krasno poletno «Jutro«.

Sodnik kot agitator. V Radovljici imamo sodnika dr. Prešerna, ki je bil v zadnjem volivnem boju za občinske volitve najstrastnejši jedeesarski agitator. Cele dneve je pete brusil, in na dan volitev je bil tudi cel dan na nogah, dopoldan v Radovljici, popoldne pa v Begunjah. Blestel je tudi na demokratski listi v Radovljici in je tudi izvoljen. Mi seveda zagovarjamo enako pravico za vse državljane. Pri zadnjih občinskih volitvah, ko je šlo tudi za nejedeesarske sodnike, se je zdelo eksponentu pravosodnega ministra v Ljubljani potrebno, da je prepovedal sodnikom vsako poseganje sodniškega stanu v politično borbo. Izvoljeni odborniki-sodniki so morali radi te naredbe odložiti svoje mandate in tudi druge nepolitične funkcije. Ali veljajo danes druge naredbe? Če veljajo, naj gospodje povedo, da bodo veljale za vse.

Sodno osobje na jedeesarski listi. Na liberalni listi v Trebnjem so se svetila imena skoraj vseh uslužbencev sodišča v Trebnjem od sodnega svetnika dr. Cvetka do zadnjega sluge. G. svetnik kot strasten liberalec je z obema rokama podpiral jedeesarsko listo, za njim so seveda morali radi ali neradi podpirati tudi njegovi podložniki. Kakor se vidi, za Trebnje ne velja jo ukazi predstojnikov ali je pa morda g. Cvetko, sodnik v Trebnjem, dobil posebno dispenzo iz Ljubljane. Ali pa morda jedeesarsko pripadništvo samonasebi daje dispenzo od naredb predpostavljenih uradov. V sedanjih nezrelih časih je morda tudi to mogoče.

Cvetje z vrta slovenske «Orjune». «Jaz bi rad nad slovensko ljudstvo šel z bombami!» «Nad naše slovensko ljudstvo se mora iti samo z bombami!» Izjava slovenskega akademika demokrata «Orjunaša». «Slovensko kmetsko ljudstvo misli danes protidržavno, ker je nahujskano in se mu predobro godi. Danes je treba iti med naše ljudstvo, zavihteti bič, da se našemu kmetu upogne hrbet, pa bo klonil in sprejel našo idejo!» Izjava slovenskega inteligenta «Orjunaša». Kraj, datum, ime in priče na razpolago.

Dopisi.

DOLENJSKE ATENE.

S plesom začni vsako delo,
da bo dober tek imelo;
s plesom delo dokončaj,
imaš tu že sladek raj

Malo poročilce, g. urednik, iz dolenjskih Aten, če ga ne boste zaplenili, ali če ne boste z njim vred sami zaplenjeni. Najprvo Vam naznanjam, da je Apolon definitivno prestavljen s Parnasa na Trško goro nad Novim mestom. Ni mi znano, ali je sam kompetiral ali je prestavljen kazenskim potom, dejstvo je, da je tu s celotnim spremstvom deveterih Muz, in zato pri nas cveto vse njihove umetnosti: glasba, ples in pesništvo. Seveda našim razmeram so se morale prilagoditi. Pečejo tudi kekse, prepečence, torte in druge kuhinjske umetnine. Za nadure so posebej plačane. Ob prireditvah ne mešajo vina z vodo, kakor doma na Grškem, ker naši trškogorski gorniki trdijo, seveda v šali, da to že sami naredijo z ozirom na opasno se razvijajoče protialkoholno gibanje sv. vojske in mladih junakov. Reklamni del za vsako umetniško prireditev je prevzela Terpsihora, božica plesa; brez njene umetnosti ni ne koncertov, ne tragedije, ne komedije. Naši meščani jo tudi krepko podpirajo v njenem prizadevanju in bojkotirajo vsako prireditev, kjer nje ni zraven. Šolsko leto na gimnaziji smo završili z dramatično prireditvijo in seveda s plesom. Okrog 60 dijakov je vprizorilo igro Gorazd, delo prof. Modrijana. Boj med krščanskimi in poganskimi Slovenci. Kar nas je močnejših živcev, smo občudovali krepka stegna napol nagih dijakov. Vidi se, da ima moderna vzgoja lepe uspehe. Najvažnejši predmet je namreč zdaj, kakor čujemo, telovadba. Tisti, ki so še iz stare šole, so se pa pri nekaterih prizorih nekoliko nervozno premaknili. Se bodo že privadili. Dijaki so igrali prav slabo. Nekateri so se izrazili, da igrajo samo iz strahu pred g. profesorjem. Dijak je prav primeren objekt za vse. Če hoče rešiti Sokol svoj renome, napravi tekme naraščajnikov tik pred koncem šolskega leta, ker sicer ne bi imel kaj pokazati itd. Po igri je bil ples do tretje ure zjutraj. Kaj odloki višjega šolskega sveta! Bog je visoko, car daleko! Ljudje pa pravijo: Kaj bo, če se stvar kako ne preongavi? Med gosti pri mizah pa so se naenkrat pojavili neki tuji Orjunci, ki so zahtevali od gostov po 10 Din za trnovski odsek, če smo prav razumeli.

CELJE-OKOLICA IMA ŽUPANA SLS.

Volitev župana in občinskih svetovalcev za občino «Celje-okolica» se je vršila v nedeljo 29. t. m. Pri ožji volitvi med kand. SLS g. Glinškom in kand. gospod. stranke gosp. Kukovcem je zmagal g. Glinšek iz Spodnje Hudinje z večino 7 glasov. Soc. demokratje so se volitev vzdržali. Pri volitvi šest obč. svetovalcev se je postavil obč. klub SLS na pošteno stališče, da naj dobe vse skupine obč. svetovalce po proporcu. Soc. demokratje so izjavili, da ne volijo in ne sprejmejo obč. svetovalcev. Z ozirom na to, so se določili SLS 3, Gospod. stranki 2 in nepolitični obč. stranki 1 mandat. Nepolitična stranka je svojega kandidata prijavila klubu SLS kot večini. Gosp. stranka pa je nastopila s svojo listo. Z ozirom na nastali položaj je bil klub SLS mnenja, da naj si Gosp. stranka izvoli

samo svoja kandidata po svoji volji. Oddanih je bilo pri prvem glasovanju za tri kandidate SLS in enega NOS 16 glasov, za listi G. S. pa 9 glasov. Ker ni nobena lista dosegla absolutne večine glasov, je novi župan odredil drugo volitev, pri kateri pa je Gosp. stranka oddala prazne glasovnice. Na to je nastal spor, katerega je skušal klub SLS z ozirom na interese občine izravnati v obliki kompromisa. Zastopnik Gosp. stranke g. Kukovec je to odklonil in izjavil, da Gosp. stranka noče nobenega svetovalca in nalaga odgovornost za delo v obč. svetu SLS. Klub SLS je nato izjavil, da se te odgovornosti ne boji sprejeti, kajti če ima SLS v rokah večino občin v Sloveniji, bo znala upravljati in pošteno voditi tudi občino «Celje-okolica». Predsednik je na to sejo zaključil ter odredil novo volitev šestih občinskih svetovalcev na nedeljo 6. t. m. ob pol 9. uri.

Celje. Nekdo se je tukaj po volitvi župana za občino »Celje okolica«, pri kateri je zmagal kandidat SLS, izrazil, da se je SLS zvezala z Nemci. To seveda ni res. K temu bi pa pripomnili samo to, da ima pravico do sodelovanja v občinskem odboru vsaka stranka, torej tudi ona, ki se imenuje »Nepolitična občinska stranka«, ravno tako kot tista, ki se je ogrnila s plaščem »Gospodarske stranke«, ki pa je vabila pred volitvami na svojo listo ljudi, ki so sedaj izvoljeni na listi Nepolitične obč. stranke. Dokazi na razpolago! Da pa ni med SLS in Nepolitično obč. stranko nobenega pakta, pa lahko dokaže načelnik obč kluba SLS in pričajo vsi odborniki. Če je pa nepolitični klub volil za župana kandidata SLS, mu pa nihče po nobenem zakonu ne more tega prepovedati ali zabraniti. Javnosti pa lahko povemo še nekaj drugega zelo zanimivega, toda zaenkrat naj zadostuje samo to.

Celje. Bodočnost bo pokazala, koliko občinskih odbornikov izvoljenih na listah gospodarskih strank, katere proglaša režimsko časopisje za demokrate, — je res demokratov. — Ko je pri neki debati ob priliki volitev župana za občino »Celje okolica« imenoval odbornik SLS gospodarsko stranko »demokratsko«, jih je več (odbornikov gospodarske stranke) takoj ogorčeno protestiralo, češ: mi nismo demokrati! — Mi vemo, da se danes vsak poštenjak sramuje biti »demokrat« Žerjavove sorte. Zato priporočamo podobno revizijo povsod, da bo rezultat občinskih volitev v Sloveniji popoln.

Semič. Z ozirom na dopis v »Jutru« z dne 24. jun. 1924, št. 148 pod zaglavjem »Semič«, tikajoč se vinskega vzorčnega sejma v Semiču, prirejenega dne 18. marca t. l. se je po naročilu podpisanega odbora vposlal uredništvu imenovanega lista sledeči popravek: »1. Ni res, da ni znano, kak rezultat je bil dosežen, res pa je, da je rezultat znan iz objav v časopisju. 2. Ravno tako ni res, da se je za to prireditev prvi zavzel okrajni ekonom, marveč je znano, da se je že mesec dni prej Kmetijska podružnica Semič za to prireditev zavzemala. 3. Neresnično je, da je vodil pozneje vso akcijo kaplan Franc Krašna s svojim političnim štabom in da je prejel v to svrho državno podporo v znesku 5000.— Din, marveč je resnica, da je vodila vso akcijo Kmetijska podružnica Semič v sporazumu s podružnicama Kot in Strekljavec in da je načelstvo te podružnice prejelo to državno podporo. 4. Tudi je neresnično, da je vstopnina prodajalcev in interesentov znašala okroglo 3000.— Din, marveč je znašala le 2225 Din. Tudi ni res, da bi bili režijski stroški znašali 6250 Din, nego je resnica, da so znašali 2450 Din. 5. Končno ni res, da se opravičeno vzbuja sum, da tu ne more biti vse v redu in da se o državni podpori kot javnem premoženju ni položil javen in točen račun, marveč je resnica, da je bil točen račun predložen občnemu zboru semiške Kmetijske podružnice.« — K popravku še pristavljamo: Občni zbor podružnice »Kmetijske družbe« Semič se je vršil dne 18. 4. t. l. Državna podpora je bila zaprošena in podeljena za kritje stroškov vinskega vzorčnega sejma. Preostanek je vložen v semiški hranilnici in posojilnici. Na pripombo v tem dopisu, da je bil semiški vinski sejem prirejen natančno po navodilih odličnega strokovnjaka višjega kletarskega nadzornika g. Fr. Gombač-a, da se je o celi prireditvi in ureditvi zelo pohvalno izrazil odposlanec ministrstva za kmetijstvo in vode g. inšpektor Nikola Petrović, nadalje, da je bil ta sejem po splošnem priznanju naravnost vzorno razglašen in mnogo bolje obiskan kakor metliški. Tudi se je na njem kljub skoro popolni stagnaciji vinske kupčije prodalo okoli 300 hl vina. Pozivljamo pisca tega dopisa, naj nikar več ne vleče časopisja in javnosti s takimi neinformiranimi in neslanimi dopisi, iz katerih odseva gola nevoščljivost. Zdi se nam, da dopisnik ni daleč od za časa sejma že reduciranega okrajnega ekonoma g. Ivana Konda, na katerega sodelovanje se ni reflektiralo. — Pripravljalni odbor vinskega vzorčnega sejma v Semiču.

Semič, Črešnjevec in Vinji vrh. Pozivljamo vse pristaše «Slovenske ljudske stranke» občinah Semič, Črešnjevec in Vinji vrh, da glasujejo pri predstoječih občinskih volitvah samo za sledeče liste: I. Semič: lista «Slovenske ljudske stranke», 1. skrinjica; lista «Volivci podobčin Strekljevec in Pribišje», 5. skrinjica. II. Vinji vrh: lista «Slovenska ljudska stranka», 3. skrinjica; lista «Jugoslovanske kmečke zveze», 4. skrinjica. III. Črešnjevec: lista «Slovenske ljudske stranke», 3. skrinjica. Vse druge liste so liberalne, naj nosijo to ali drugo ime, ali pa zvezane z liberalnimi. Pokažite, da ste Slovenci in katoličani in držite disciplino kakor pri državnozborskih volitvah!

Iz Sv. Križa pri Kostanjevici. Kdo je kriv, da je okrajna (zdaj pravzaprav državna) cesta skozi občino Sv. Križ v prav slabem stanju? Liberalci trdijo: občina. Kako pa je v resnici? Okrajno cesto skrbuje okrajni cestni odbor za sodni okraj Kostanjevica. Ta ima svojega načelnika in za vsako občino posebnega odbornika. V Sv. Križu je ta odbornik liberalni trgovec Jožef Kodrič. On je prejel od načelnika za občino Sv. Križ za leto 1923 sledečo vsoto: 1. 15.000 Din za navažanje gramoza. Ta gramoz (pravzaprav polovico blata, drugo pa neprimerno velike lapornate kose, nestolčene) so navažali Kodričevi prijatelji: Jožef Barbič, Janez Burja, Martin Puntar, Ivan in Alojzij Kerin po 100 Din vožnja iz Dola. Vozili so pa tako, da so nekateri napravili 8—9 voženj na dan in tako zaslužil en voznik na dan do 800 Din. Kontrole, koliko je peljal, ni bilo nikake, in ko je dež izpral blato iz kupov, katerih je še sedaj več nerazsutih, dasi so zraven tudi grabni, da ni moč voziti, so se kupi tako zmanjšali, da jih je komaj po pol metra namesto po en meter. Na veliki državni cesti pa je stal en meter dobrega gramoza iz Orehovca na mesto postavljen 75 Din, sejan iz peščene jame celo le 62 in pol Din. 2. Za razsipavanje in razvažanje gramoza 1586.50 Din za delavce. 3. Za navažanje gramoza Francetu Kodrič 1125 Din. 4. Jožetu Kodriču za razno 420 Din. 5. Francetu Kerin za navažanje proti Šutni 2055 Din. Vsega skupaj 20.187.50 Din. Vsa cestna naklada za ves kostanjeviški okraj je znašala v letu 1923 glasom Uradnega lista 102.378 Din. Od tega je šlo za cesto v občini Sv. Križ 20.187.50 Din in poleg tega še za most na Brodu 46.233.38 Din, torej skupaj za Sv. Križ 66.420.80 Din. Če bi bil liberalec Kodrič kaj spreten, bi bil z denarjem, ki ga je dobil, lahko veliko naredil; ker je pa podpiral le svoje prijatelje, da so dobro zaslužili, je pa pač cesta taka, kakršna je. In ta spretni trgovec Kodrič je nosilec »Gospodarske liste«, ki hoče zboljšavati občinsko gospodarstvo! Gorje občini, ko bi imela tako gospodarstvo!

Krško. Gospod urednik, dovolite tudi meni par vrstic v Vašem listu. Ne pišem rad, ampak če je treba, pa moram. Danes pa je treba, ker imamo v nedeljo občinske volitve. Za te volitve vlada pri nas v celi občini veliko zanimanje. Naša občina je namreč ena največjih v deželi in se deli na tri dele: na Krško, na hribec in na poljane. Krško ima nekaj uradnikov, nekaj obrtnikov in nekaj penzionistov. Ta gospoda živi samo od hribcev od Sv. Duha do Krškega in Leskovca in od Pijavškega do krškega, potem pa od poljancev naprej od Leskovca. Ta gospoda nima drugega interesa, kakor da drži krško okolico v svoji oblasti. Občina kot taka od vse krške »gospode« nima prav nič, ker občino vzdržujejo samo okoliški hribci in poljanci, ne pa slavni krški »porgarji« s svojo gardo. Pač pa imajo slavni krški »porgarji« od občine ogromne koristi. Občina ima namreč svojo hranilnico, kamor so nanesli hribci in poljanci prav lepe krajcerje. Če pa pride hribec ali poljanec v hranilnico po posojilo, mu povedo, da nimajo nič. Seveda nimajo nič, ker hranilnica izposoja ves hribski in poljanski denar krški jari gospodi, kmetom pa nič. To pa dela lahko zaradi tega, ker imajo »slavni krški porgarji« hranilniško upravo v svojih rokah. Zato se pa sedaj slavni krški »porgarji« silno tresejo, da ne bi nove volitve prinesle v upravi občinske hranilnice kakšne izpremembe. Oni se boje, da ne bi dobili hribci in poljanci prve besede, kakor jim po zasluga in po njihovem številu tudi gre. Zato agitirajo krški »porgarji«, zlasti znani nekdanji nemškutarji, z vso vnemo za demokrate, za Sokole, za Orjuno in bi agitirali tudi za samega vraga, samo če bi vedeli, da bo ostala še hranilnica v njihovih rokah. To pa sedaj ne pojde tako gladko, ker se bodo hribci in poljanci združili in krškim demokratskim nemškutarjem enkrat za vselej dopovedali, je občina hribska in poljanska, ne pa krška. Hribcev in poljancev je na tisoče, »porgarjev« pa samo par sto. Pa da bi ti hribcem in poljancem vedno komandirali? Danes smo hribci in poljanci gospodje in zato bomo v nedeljo glasovali tako, da bo jedeesarske »porgarje« za večno glava bolela. Mi smo tisti, ki plačujemo, zato pa hočemo v občini imeti prvo besedo mi in nihče drugi.

Radovljica. Volitve za radovljiško občino so končane s porazom liberalcev in njih visokih protektorjev. Menda se ni vršila za nobeno občino tako huda in ostra borba kakor za Radovljico. Liberalci so mobilizirali vse svoje sile, da bi priborili našo občino. Poklicali so samega gospoda Žerjava, ki se je vabilu tudi odzval in hodil od hiše do hiše ter na svoj znani način pritiskal na volivce. Najhuši pritisk in teror so izvajali nad uradništvom. Na javnem shodu so grozili, češ da bodo vsakega uradnika, ki bi si še drznil imeti svoje mnenje poslali v Macedonijo. Da sta denar in pijača igrala največjo vlogo, tega ni treba še posebej omenjati, ker stavijo liberalci ves svoj up ravno v pijačo in denar. Naši volivci so se sijajno držali. Kakor smo računali, tako je tudi bilo: nad 90 glasov naših in s tem večina občinskega odbora.

Gorje pri Bledu. Na praznik sv. Petra in Pavla so se pri nas vršile občinske volitve, katere so končale z veličastno zmago SLS, katera si je sedaj priborila v občini absolutno večino kljub velikanski agitaciji vseh nasprotnikov. SLS ni razvijala nobene agitacije in baš radi tega tudi udeležba volivcev SLS ni bila polnoštevilna; in če je kljub temu dobila SLS tako ogromno večino, je to le za naš gospodarsko-politični položaj najboljši dokaz, komu sploh naše ljudstvo zaupa. To zaupanje se je pri naših občanih tem bolj utrdilo, ko so zlasti zadnji čas pred volitvami nasprotniki napadali našo stranko v »Jutru« s popolnoma neosnovanimi trditvami, s katerimi so marsikomu med svojci odprli oči, da je znal razsoditi, kje je poštenost in pravičnost s katero je SLS, kakor že rečeno, dosegla pri občinskih volitvah skoraj neverjeten uspeh tudi v Gorjah. Naši občani so in ostanejo v taboru SLS, ki je res edina za naš narod koristna stranka. To naj si zapomni zlasti ona peščica preostankov sedanje samostojne kmečke stranke, katera je hotela sedaj naše volivce zbegati s svojo Gospodarsko listo, kateri so pa volivci, kakor se tudi spodobi, pokazali figo.

Št. Jurij pri Grosupljem. Dne 21. junija smo imeli volitve za župana in občinske svetovalce. Soglasno je bil izvoljen zopet dosedanji župan g. Josip Perme iz Ponove vasi št. 27. Ta dan je poteklo ravno 15 let odkar je bil prvič izvoljen za župana ter je ostal nepretrgoma celih 15 let. Storil je veliko koristnega za tukajšnje občane. Županu častitamo k 15 letnemu jubileju ter mu kličemo: Bog ga živi še mnogo let!

Laško. Dopisniku »Jutra« z dne 28. 6. 1924, kjer se hvali, da so klerikalci v Laškem pri obč volitvah popolnoma osramočeni, odgovarjamo sledeče: Gg. demokrati, dosedaj ste imeli 12 obč. odbornikov, a sedaj pa jih imate 10. Po našem ste nazadovali, a po vašem napredovali. Kdo se je pa najgrše in naravnost nedopustne agitacije posluževal kakor ravno vi? Z lepaki ste hodili okrog, na katerih je bila otročja prošnja: Naju in našo stranko volite. Grozili ste raznim strankam, da jih boste iz stanovanja vrgli. Enega ste zaprli v stanovanju, da ni mogel na volišče, drugo ste pa s starimi hlačami in čevlji podkupili. Z roko ste bolnika v postelji dvignili, med potjo njegovo prepričanje pregovorili in dovedli na volišče. Sram bi moralo biti poštenega demokrata, posluževati se take agitacije. Dopisniku »Domovine«, kjer blati srez. poglavarstvo v Laškem, ker je razveljavilo napredno listo v občini Marija Gradec, in žuga, da so demokrati vložili priziv, kar so tudi že storili, na ljubo javnosti odgovarjamo to: Pod tek. št. 8. med namestniki J. Z. ni kandidat veščpisanju in se podpisatelj njegov ni podpisal. Pod tek. št. 7. med odborniki J. K. ni veščkandidat pisanju, zakaj se podpisatelj ni podpisal? Brez privoljenja pa ste podpisali pisave nevešča kandidata: pod t. št. 21. V. A. odbornik, in t. št. 9. P. V. namestnik.

Gornjigrad. Dne 3. avgusta se bo vršila pri nas velika pevska slavnost. Zastopanih bo 7 pevskih zborov s približno do 120 pevcev. Slavnost, koje spored še objavimo, se bo vršila v veliki graščinski dvorani. Prijatelji lepe pesmi uljudno vabljeni.

Sv. Križ pri Rogaški Slatini. V nedeljo, dne 22. junija smo imeli pri Sv. Križu pri Rog. Slatini vesel dan. Nad 60 otrok je bilo pri prvem sv. obhajilu, katerim so pripravili dober zajutrek. Darovali so zato potrebne stvari, kakor kruh, kavo, mleko in druge reči: gospa Ogrizek (Colska), g. Ivan Narat, trgovec, in g. Berner, katerim se tem potom izreka najsrčnejša zahvala in najlepši Bog plačaj, posebno blagi gospe Ogrizek, ki je sama vodila postrežbo našim otrokom. — Perkovič, načelnik kr. š. sveta.

Dnevne novice.

— **Dr. Korošec v avdienci pri kralju.** Včeraj dne 1. julija je bil na Bledu sprejet v avdienci pri kralju načelnik Jug. kluba dr. Korošec.

— **† Župnik Franc Sturm.** V ponedeljek 30. junija je umrl po dolgi in mučni bolezni v Kandiji pri Novem mestu Franc Sturm, župnik v Gračaricah pri Ribnici, star 54 let. Pokojni je bil rojen v Stari cerkvi pri Kočevju dne 7. aprila 1870 in bil v mašnika posvečen 25. julija 1895. leta. Služboval je kot kaplan v Podzemlju, Suhorju in Kočevski Reki in bil od leta 1901 dalje 7 let administrator in župnik v Poljanah pri Toplicah. Od leta 1908 je služboval 16 let kot župnik v Gračaricah. Pogreb bo danes ob 4. popoldne na šmihelsko pokopališče. N. v m. p.!

—*Smrtna kosa.* Na Vrhniki je umrla včeraj dopoldne gospa Frančiška Opeka, mati g. dr. Mihaela Opeke, stolnega kanonika v Ljubljani, in g. Ivana Opeke, župnika v Šmartnem v Tuhinju. Njena smrt je vzbudila splošno iskreno sočutje ne samo na Vrhniki, kjer so blagopokojno gospo vsi poznali kot čednostno, značajno gospodinjo, ampak tudi povsod, kjer delujeta njuna sinova, v Šmartnem v Tuhinju, kjer pastiruje sin Ivan, in v našem stolnem mestu, kjer hodijo množice izbranega občinstva poslušat pridigarja v stolnici dr. Mihaela Opeko, kakor tudi povsod po Sloveniji, kjer se prebirajo njegovi pretresljivi govori. Blagi pokojni materi podeli Vsemogočni nebeški raj, ki ga je njen sin v zadnjem svojem govoru v stolni cerkvi tako čudovito krasno popisal, sinovom in vsem sorodnikom pa izrekamo iskreno sožalje. — Pogreb bo v četrtek ob 9 dopoldne.

— **V Skoplju umrl.** Z Leskovca nad Višnjo goro nam pišejo: Meseca januarja t. l. je odšel v vojaško službo Egidij Jevnikar z Vrha št. 7. Pri odhodu je bil popolnoma zdrav. Odšel je v Skoplje k mitralješki četi. Čez mesec dni je že pisal iz Macedonije svojim staršem, da je bolan. Lepo je prosil očeta, naj napravi prošnjo na vojaško komando, da bi prišel služit v Slovenijo. Pisal je, če ostane tam doli, da bo gotovo umrl. Oče, ves v skrbeh za svojega pridnega in dobrega fanta, je po županstvu takoj vložil prošnjo, priložil kolek, toda komanda celjskega vojnega okrožja mu je dne 2. junija 1924 br. 18.587 preko obč. urada odgovorila, da prošnji iz službenih ozirov ni mogoče ugoditi, češ da navedeni razlogi niso dovolj upravičeni. Oče je namreč med razlogi navedel, da je fant bolan in da bo umrl, ker mu ne prija podnebje. Ta razlog ni bil dovolj upravičen in komanda ga ni upoštevala. Toda kmalu za tem je prišla vest, da je ubogi fant Egidij Jevnikar umrl v Skoplju. Lahko si mislimo, kako je to zadelo uboge starše. To poročamo zato, da se vidi, kapotrebno bi bilo, ko bi se prošnje starišev malo bolj upoštevale in kako krvavo potrebno bi bilo, da bi naši fantje služili doma, kjer so vajeni podnebja.

— *G. Ivan Vrhovnik*, trnovski župnik v pokoju, nam je sporočil, da je v Trnovem župnikoval 26 in pol leta in ne samo 24 let.

— **Obč̌ni zbor Cecilij. društva.** — Včeraj ob 10. dop. je imelo Cecilij. društvo v stolnici slovesno sv. mašo, ki jo je služil g. kanonik Šiška z asistenco, in pri kateri je krasno pel stolni pevski zbor Premrlovo mašo »Salus infirmorum«. — Ob 11. je društvo zborovalo v semeniški dvorani presv. Srca. Vdeležnikov je bilo 60—70, med njimi g. stolni dekan Nadrah, prelat Lesar, kan. Ferjančič iz Nov. mesta, nekateri duhovniki, organisti, nekoliko dam in orglj. učenci. Predsednik P. H. Sattner otvori zborovanje in pozdravi vdeležence. Sledé trije referati, voli se odbor, nato predava profesor Bajuk o pevskem pouku na podlagi njegove pevske šole. Pri pevcih je treba pred vsem skrbeti za ritmički čut in jih navajati k samostojnemu delu. Predavatelj je odločno za to, da se pevcem takoj dajo note v roke in je zoper vse druge zisteme, recimo številčni zistem itd. Opira se na vsakemu znano in skoraj prirojeno dijatonično lestvo, na trizvok, in se ozira zlasti na tri faktorje: pljuča, grlo in uho. Je odločno zoper prezgodnji nastop, s celo dušo pa za poglobljenje pouka v tej meri, da bo pevcem teorija vsakdanja in priljubljena hrana. — Po zboru se je odbor takoj zopet konstituiral: P. H. Sattner, predsednik, monsignor Steska, njegov namestnik, g. Premrl blagajnik, g. Anžič, tajnik.

— **Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani** ima v petek, dne 4. julija 1924 ob 9. uri dopoldne v zborničnih prostorih redno javno sejo z naslednjim dnevnim redom: 1. Naznanila predsedstva. 2. Obvestila upravnega svetnika Narodne banke g. dr. Karla Trillerja o vprašanju kreditov pri Narodni banki za našo industrijo, trgovino in obrt. 3. Imenovanje zborničnih zastopnikov v odborih obrtnih nadaljevalnih šol. 4. Poročilo računskih pregledovalcev o zborničnih računskih zaključkih za leto 1923. 5. Vprašanje gospodarskega sveta. 6. Vprašanje ustanovitve okrožnega urada za zavarovanje delavcev v mariborski oblasti. 7. Predlogi gg. zborničnih članov.

— **Slovenski katoliški tisk v Ameriki.** Prvi slovenski list v Ameriki »Amerikanski Slovenec«, ki ga je ustanovil in bil njegov prvi urednik msgr. Fr. Jožef Buh, in istotako v katoliškem duhu urejevan »Edinost« sta se sredi junija združila v en list, ki izhaja v Chicagu pod naslovom »Amerikanski Slovenec in Edinost«. List je trdno v katoliških rokah in zastopa verska načela in koristi slovenskega delavstva. V teku je akcija, da list postane dnevnik.

— **Razstava puškarske šole v Kranju.** V soboto 28. junija je bila otvorjena razstava državne puškarske šole v Kranju. Kakor slišimo, bo odprta tudi v nedeljo 6. t. m. Izdelki učencev treh letnikov puškarske šole naravnost presenetijo. Nobenemu, ki se za puškarsko obrt zanima, ne bo žal, ako si ogleda. Risbe, zlasti pa še graverska dela, ki jih izvršujejo učenci pod vodstvom svojih učiteljev, so dokaz, kako je ta šola, edina te vrste v državi potrebna in kakšne lepe strokovne uspehe doseza. Ko bo v bodočem šolskem letu s četrtim razredom izpopolnjena, bo med drugim izpolnila veliko vrzel v domačem graverstvu. Obžalovati pa je, da se državni činitelji za to strokovno šolstvo tako malo zanimajo, da je procvit šole takorekoč odvisen od dobre volje kranjske občine. Istočasno s puškarsko razstavo je bila otvorjena tudi risarska šola kranjske gimnazije in umetniška razstava najnovejših slik g. akad. slikarja Fr. Kopača, profesorja risanja kr. drž. gimnazije v Kranju.

— **V svetovnoznano cerkniško jezero,** katero je bilo že pred tednom skoraj popolnoma suho, je naenkrat privrela voda in jezero popolnoma zalilo. Dijaki, uradniki in izletniki imajo sedaj najlepšo priložnost ogledati si presihajoče jezero in zgodovinski mali trg Cerknica.

— **Okrožni urad za zavarovanje delavcev** v Ljubljani razglaša, da je prijavnice in odjavnice za člane, prijavnice in odjavnice obratov in druge tiskovine, ki so se doslej dobivale le pri njegovih ekspoziturah, oddal v razpečavanje trgovinam, prodajalnam tobaka, zadrugam in občinskim pisarnam, tako da delo-

dajalcem poslej ne bo več treba naročati jih po pošti ali hoditi po več ur daleč ponje, temveč jih bodo lahko dobivali vsak v svojem kraju. Povsod se bodo dobivala tudi potrdila o zaposlenosti obolelih članov in kuverte za poštnine prosto pošiljanje prijav, odjav in službenih dopisov ekspozituram in uradu. Vsa oddajna mesta tiskovin so označena z opozoritnimi tablami. Ako bi v katerem kraju oddaje tiskovin še ne bilo, blagovolijo naj prizadeti na to opozoriti pristojno ekspozituro, ki bo potrebno ukrenila.

— **Avto povozil otroka.** V ponedeljek dopoldne je avtomobil angleškega konzula v Zagrebu blizu Stenjevca povozil 2 in pol letnega dečka, ki je nenadoma skočil preko ceste.

— **Nesreče.** Durič Franc, delavec v cementni tovarni v Trbovljah, je s sodelavci potiskal voziček s cementom po rud. železnici. Za njim je z naglico privozil drug voziček, kateri je Duriča, ki se ni mogel več umakniti, pritisnil in mu zlomil levo nogo v stegnu. Ponesrečenca so takoj prepeljali v bolnico v Ljubljano. — Plešec Ana, samska delavka v papirnici v Goričanah, je bila dne 27. junija 1924, zaposlena pri transportni gurtni pri sekirostroju. Iz neznanega vzroka je prišla z desno roko med kolesa sekirostroja za sekanje žagnih odpadkov in sta ji tribi popolnoma razmesarili in odsekali desno roko. Ponesrečenko so prepeljali v bolnico.

Ljubljanske novice.

lj **Naša Micka — narodna dama.** Prijatelj nam piše: Mi živimo precej skromno. Zato tudi nimamo ne komornice, ki bi našo mater frizirala in jo oblekla, tudi nimamo hišne, tudi ne kuharice, ki bi se bila izučila delati umetna gorovja iz čokolade, ampak navadno kršenco imamo, ali kakor zdaj pravijo: deklo. Ta snaži čevlje, snaži sobe, gre na trg, na vrtu sadi solato in zaliva kolerabe, če ima pa čas, hodi pa v cerkev. Ime ji je pa Micka in je doma tam nekje od Vač ali od Litije. Skratka, z nekih kribov, kamor še ni stopila nobena nemška ali laška noga. Eno posebno vrlino pa ima naša krščenca: ona govori krasno, pristno in nepopačeno slovenščino. Drugega tudi ne zna, odkod pa? Ko so odšli nemški »kanarčki« iz Ljubljane, je bila menda še otrok, potem pa smo dobili svojo narodno državo. Pa je hotela nesreča, da je naša Micka enkrat dobila v roke neki časopis, kjer je bilo nekaj tiskanega o »narodnih damah«. Radovedna kakor so že vse ženske, je vprašala, kaj da je to? Pa smo ji povedali, da so to »rodoljubne« dame, ki spoštujejo slovenski jezik in ki pravijo, da so danes tudi »jugoslavenke«. Pa se je odrezala Micka: »Kaj sem pa potem jaz? Ali sem jaz zamorka? Ovbeee!« — Pa naj kdo reče, da naša Micka ni imela prav!

lj **Fašizem v Ljubljani.** Dne 30. m. m. okolu 9. zvečer je bilo na vrtu gostilne Zupan na Krakovskem nasipu šest železolivarjev, ki so se zabavali z balinanjem. Iznenada je gostilno obkolilo krdelo orjunašev, ki niso nikogar pustili iz hiše. Del orjunašev je z revolverji v rokah udrlo v hišo. V veži so naleteli na enega izmed železolivarjev, ki se je slučajno mudil tu. Predno se je mož zavedel, kaj se pravzaprav godi, so ga orjunaši zbrcali na vrt, kjer so ostali tovariši deloma še balinali deloma plačevali račun. Nič hudega slutečе delavce so orjunaši obkolili — na vsakega izmed napadenih so prišli 3—4 orjunaši — jim naperili revolverje na čelo in vpili: »Roke kvišku! Orožje sem!« Kljub temu, da presenečeni delavci niti misliti niso mogli na kak odpor ter sploh nobeden izmed njih niti z besedo ni reagiral, marveč so vsi dvignili roke, so jih orjunaši bili s pestmi in bokserji po glavi, obrazu in životu. Pri tem so jih preiskavali, a seveda nobeden izmed delavcev ni imel pri sebi nikakega orožja. Eden izmed delavcev je dobil na čelo tako silen udarec z boksarjem, da se je onesvestil. Od vseh strani prihiteli ljudje so z grozo opazovali banditsko početje orjunašev, otroci so jokali. Natakarica je hotela poslati po policijo, a orjunaši niso nikogar pustili iz hiše. Ko so orjunaši opravili »preiskavo«, so brzo odšli. Šele tedaj je prišel s trnovske stražnice en redar, ki je dva izmed napadenih delavcev povabil na stražnico, kjer so ju zaslišali in sestavili zapisnik. Vsi železolivarji so kolikortoliko poškodovani po glavi in obrazu. Naglašamo, da nobeden izmed napadenih delavcev ni imel nikdar nobenega opravka z Orjuno, nobeden tudi nobenega izmed orjunaških napadalcev poznal ni, nobeden ne more umeti, zakaj so jih orjunaši napadli. Govorili smo s par izmed poškodovanih in nekaterimi očividci. Vsi soglasno pričajo, da za orjunski napad ni bilo najmanjšega povoda. Ženam, s katerimi smo govorili, se še danes pozna prestani strah, a njih otroci so od strahu oboleli in vso noč niso spali. Ljudje se zgražajo nad banditstvom, kakoršnega doslej v Ljubljani še ni nihče videl. Ena izmed žena, s katerimi smo govorili, je rekla: »Moji otroci so bili doslej vsi navdušeni za Orjuno, toda ko so snoči videli roparski napad z revolverji na nedolžne ljudi, so se zgrozili in — hvala Bogu — izpreobrnili. Poslej jih bo že imena Orjuna strah in sram. G. državni pravdnik, ali ne bi konfiscirali tudi vsaj nekaj teh protidržavnih in protiljudskih orjunaških elementov, ki pretepajo mirne ljudi po Ljubljani?

lj **Osebna vest z magistrata.** Nadsv. Jančigaj je premeščen od gospodarskega k socialnopolitičnemu uradu, pis. ravnatelj Barle prevzame vodstvo poklicnih gasilcev. Iz verodostojnega vira izvemo, da je ta premestitev zahteva Turka, ki ne mara v gospodarskem uradu človeka, ki ne pleše, kakor g. Turk žvižga, a ljubljanska javnost ne pozabi Turkovih konj in šup.

lj **Povišanje voznih cen na cestni električni železnici.** Včerajšnji »Nar. dnevnik« poroča, da je ljubljanski veliki župan dovolil dunajski družbi c. e. železnice zvišanje voznih cen. Res lep pričetek vladnega komisarijata na ljubljanskem magistratu, ki pričenja z zvišanjem voznih cen na ljubljanski c. e. železnici.

lj **Tedenski zdravstveni izkaz.** V času od 22. do 28. junija 1924 je bilo v Ljubljani rojenih 21 in 3 mrtvorojeni; umrlo je v tem času 16 oseb, od tega 4 tujci. Vzrok smrti v 1 slučaju jetika, v 1 pljučnica, v 1 srčna hiba, v 2 rak, ostalo drugi naravni smrtni vzroki.

lj **Nalezljive bolezni v Ljubljani.** Od 22. do 28. m. m. je bil v Ljubljani naznanjen 1 slučaj trebušnega legarja, drugih nalezljivih bolezni ni bilo.

lj **Vsako kopalno sezijo** se pojavljajo tudi kopalci-tatovi, ki se kopljejo samo za to, da dobe priliko za tatvino. Ponovno smo že opozarjali kopalce, naj pazijo na svoje stvari in naj ne jemljejo seboj težjih listnic in posebno dragocenosti, ker so vedno v nevarnosti, da bodo okradeni. Tako se je izvršilo že tudi v letošnji kopalni seziji v ljubljanskih kopališčih več predrznih tatvin. Tako je bila ukradena Ivanu Oblaku z Viča pri kopanju usnjata listnica, v kateri je imel 300 Din gotovine, ključ in nekaj drugih potrebščin.

Iz širnega sveta.

MILIJON DOLARJEV ZA KATEDRALO V REIMSU.

Tujci, ki potujejo po Franciji, jo navadno vzljubijo kot svojo drugo domovino. Vtis, katerega napravi ta dežela in narod, ki prebiva v njej, na tujca, je izreden in se na noben način ne da primerjati z vtisi, katere človek dobiva na potovanju kjerkoli si bodi.

Zato je pa tudi Francija za časa svetovne vojne našla simpatije in podporo od vseh strani sveta, v katoliških, kakor tudi tujeverskih krogih. Rešiti Francijo je pomenilo, rešiti steber evropske civilizacije.

Da omenimo le nekaj slučajev: Veliko število dobrovoljcev je prihitelo že takoj v začetku vojne z vseh strani sveta, da se bore pod francosko trobojnico. Tako je n. pr. tudi vstopilo nekaj danskih avijatikov v francosko vojaško službo. Darila vseh vrst so prihajala od vseh strani.

Po vojni so se dobrodelne akcije po vsem svetu v pomoč francoskim invalidom, vdovam, sirotam in porušenim krajem še pomnožile.

Eno največjih daril pa je bilo poslano pred kratkim, ameriški milijarder John D. Rockefeller je podaril Franciji en milijon dolarjev za popravo od Nemcev obstreljevane krasne katedrale v Reimsu, ki je ena najlepših cerkva na svetu, in nekaterih drugih umetniških spomenikov v Franciji.

Zelo zanimivo je pismo, ki ga je pisal g. Poincaréju, francoskemu ministrskemu predsedniku. Med drugim pravi sledeče:

— Ko sem se lansko poletje po presledku 17 let spet vrnil v Francijo, je znova napravila name globok vtis lepota njene umetnosti, veličastnost njene arhitekture in krasota njenih parkov in vrtov.

— Med temi zakladi, ki jih čuva Francija, so nekateri, ki tvorijo del dedščine vseh narodov, kajti njih vpliv je vir inspiracije za vesoljno umetnost.

— Če pomislim, da so nekateri vaših narodnih spomenikov oglodani od zoba časa, ker jih ni bilo mogoče popravljati med in po vojni, drugi so pa od nje poškodovani, mi sega to globoko v srce.

— Vem, da se bo francoski narod mogel neki dan oprostiti težkega položaja, v katerem se nahaja, in nadaljeval tradicijonelno negovanje svojih umetniških spomenikov. Smatral bi za privilegij, če bi mi bilo dovoljeno, sodelovati pri tem delu in v ta namen dam na razpolago en milijon dolarjev.

— Moja želja bi bila, da se ta vsota porabi za popravo strehe katedrale v Reimsu (izgovori rens), za ureditev in popravo palače, vodometov in vrtov v Versaillesu in za nujne poprave, ki so potrebne v palači in v parkih grada Fontainebleauja.

— Za to sem se odločil ne samo, ker občudujem te čudovite umotvore umetnosti, katerih vpliv mora ostati nedotaknjen in se ohraniti skozi vsa stoletja v največjo dobroto sledečih rodov, temveč tudi, ker globoko ljubim francoski narod in občudujem njegov značaj, njegov ponosen pogum in ljubezen, ki jo goji do svojega domačega ognjišča ...

Da se je našel med protestantskimi milijonarji človek, ki napiše take besede, če govori o katoliški katedrali, in ki da zanjo tako ogromno svoto, to da pač misliti.

Naravno, da je s tem še bolj poglobil prijateljske stike med obema velikima republikama, ki sta sodelovale že za časa ameriške osvobojevalne vojne in ste obe, ena v Evropi, druga v Ameriki, nositeljici vzvišenih idej človeških pravic.

Neko drugo časniško poročilo nam kaže, kako simpatijo goje Američani do Francije:

V neki mali vasi v bližini St. Quentina je pokopanih 1800 ameriških vojakov, ki so branili ta pas francoske zemlje proti nemškim vpadom. Njih stariši so pa v Ameriki ustanovili »Društvo zlate zvezde« in dali na svoje stroške sezidati novo udobno, veliko in svetlo šolsko poslopje, ki je zgrajeno po ameriškem sistemu. Napis na šoli pravi: »Šola zlate zvezde«. — Da se ohrani spomin na ameriške vojake, ki so se borili, ki so trpeli in umrli na bojnem polju ob Sommi l. 1918., je bilo to poslopje zgrajeno in podarjeno Franciji od njih starišev, prijateljev in tovarišev.

Lepšega spomenika bi gotovo ne mogli sezidati!

Pridobivajte novih naročnikov!

— *Nova knjižnica katoliške univerze v Wachingtonu.* Katoliška univerza v Washingtonu je začela graditi novo knjižnično poslopje, ki bo izmed največjih in najlepših svoje vrste v Združenih državah. Zgradba bo imela štiri nadstopja ter bo najmodernejše urejena. Prostora bo v njej za okroglo milijon zvezkov. — Katoliška univerza v Washingtonu obstoja sedaj 35 let ter spada med najmlajše visoke šole na svetu, toda po svojem ugledu in vplivu dostojno tekmuje z najstarejšimi in največjimi univerzami sveta. Njene zasluge za napredek katoličtva v Združenih državah so neprecenljive.

— *Katoličani v britanskem imperiju.* »Catholic Directory« za l. 1924. objavlja o katoliškem prebivalstvu britanskega imperija naslednje podatke: V vseh velikobritanskih deželah prebiva 400 milijonov ljudi, od teh je 14,827.312 katoličanov. Anglija sama šteje 48 milijonov prebivalcev, med temi je 2,567.091 katoličanov. Na Irskem je med 4,390.219 prebivalci 3,242.670 katoličanov. Na sredozemskih angleških ozemljih prebiva 231.589 katoličanov. Indija ima 319 milijonov prebivalcev, od tega 2,256.454 katoličanov. Afriške kolonije štejejo 703.557 katoličanov, Južnoafriška unija pa 90.000. V angleških ameriških dominijonih živi približno 4 milijone katoličanov. V Kanadi je med 8,788.483 prebivalci 3,635.000 katoličanov. V Avstraliji živi 1,172.661, v Novi Zelandiji pa 100.000 katoličanov.

— **Vzorčni semenj v Napolju.** V Napolju se vrši letos IV. vzorčni semenj od 16. do 30. septembra.

— **Od oceana do oceana.** Ameriški listi prinašajo obširna poročila o poletu letalskega poročnika Russela Maughana, iz Newyorka v San Francisco, torej od Atlantskega do Tihega oceana. V enem dnevu je preletel to velikansko razdaljo, 4500 kilometrov! To je dosti več kakor od najjužnejše točke na Grškem do najsevernejše na Skandinaviji! Porabil je za vožnjo 21 ur 48 minut in 30 sekund. Če pa odštejemo pet odmorov — za dopolnilo bencina in majhna popravila — ostane za vožnjo samo 18 ur in 44 minut, po drugih poročilih 18 ur in 26 minut; na uro torej okoli 240 km. Odšel je iz Newyorka 37 minut po solnčnem vzhodu in je prišel San Francisco 17 minut po solnčnem zahodu, je bil torej hitrejši kakor solnce, oziroma vrtenje zemlje. Pomisliti moramo, da znaša časovna razlika med vzhodom in zahodom Amerike par ur. Ogromna množica je pričakovala drznega letalca; pristal je še gladko, potem pa ni mogel ne spregovoriti ne ganiti se in so ga napol nezavestnega morali nesti proč. Saj ni čudno. Pa še skozi viharje je šel in čez 4000 metrov visoko gorovje.

Ta vožnja ni samo športno važna, temveč še bolj strategično. Maughan je dokazal, da bi že s sedanjimi aeroplani v slučaju mobilizacije lahko prišli v teku enega dneva od oceana do oceana.

— **Uničujoči žarki, družba z o. z.** V Lyonu se je napravila akcijska družba Royer, Grindell, Matthews in Cie s kapitalom treh milijonov francoskih frankov; hoče izkoristiti Matthewsovo iznadbo uničujočih ali smrtnih žarkov. Razpisali so 30.000 akcij po 100 frankov, da varujejo mednarodni značaj družbe. Težko je pa priti zraven, ker se podpis akcij zaključi 30. junija. Prospekt pravi, da se je družba ustanovila z namenom, da novo iznajdbo kolikor mogoče hitro izkoristi. Navaja prednosti iznadbe: film, ki govori, gramofon brez stranskega šuma, spremembo luči v zvočne valove, vodstvo zrakoplovov iz daljave, prav tako vodstvo ladij in torpednih čolnov. Iznajdba je za industrijo in medicino največje važnosti; tako pravi proglas. 32 odstotkov dobička dobi ravnatelj, 7 odstotkov pride na dividende, 5 odstotkov v rezervni zaklad, 5 odstotkov za nadzorstveni svet. Ostanek se razdeli na dve polovici; polovico dobijo akcionarji, polovico pa lastniki dobitvenih izkazov. Vse kaže, da ni tako, kakor so Matthews in njegovi tovariši prorokovali.

— **Ureditev prometa potom ogledal.** General Butler, načelnik urada za javno varnost v Philadelphii (Amerika), je izdelal nov načrt, po katerem se lahko uredi promet v najbolj živahnih ulicah svetovnega mesta, ne da bi njegov razvoj bil pri tem prikrajšan. Glavne prometne žile bodo opremljene s celim sistemom izbočenih ogledal, s kojih pomočjo bo avtomobilist lahko pregledal zelo obširen okrog in bo lahko skoz najgostejši promet vozil s hitrostjo 48 km, ne da bi bili pešci količkaj v nevarnosti. Ogledala bodo postavljena na svetlobnih jamborih cestnih križišč in bodo dopolnjevala delo žarometov, ki z mestne hiše dol kontrolirajo promet. Če se bodo zabliskali močni svetlobni stožci, ki promet ustavijo, jih bodo odbila ogledala na vse strani in bodo orientirala tudi tiste, ki vozijo v nasprotno smer. General Butler bi rad, da bi se videle te luči na vsakem cestnem oglu in bi se tako ves mestni promet združil takorekoč v enoto. Ta sistem, pravi general, je tako popoln, da bo lahko ena sama oseba na mestni hiši urejevala ves mestni promet. Načrt povsod odobravajo, ne samo v Philadelphiji. To mesto je rešilo prometni problem najbolj učinkovito in je zgledno zlasti za Newyork, kjer se problem vsak dan bolj komplicira in so odredbe že začele starati se.

— **Velblod — ladja puščave.** Kakor v navadnem življenju nerodne ljudi ali negodnike imenujejo kamele, tako mora tudi znamenita spremljevalka Arabca, kamela, prenašati marsikaj neugodnega. Čim se uboge živali, utrujene vsled gazenja po globokem rahlem pesku vležejo k počitku, jih nobena sila več ne dvigne na noge. To je posebno nadležno pri tovornih velblodih. Iznajdljivi Arabec pa si je izmislil pripomoček. Najprvo izbere velbloda, ki najrajši vstane. Postavi ga karavani na čelo, zveže rep tega vodnika z nosnim obročem naslednjega in tako dalje do zadnjega. Če sedaj živali ležejo, je treba Arabcu samo pregovoriti vodilno žival, da se dvigne. Ker vstane velblod najprvo z zadnjimi nogami, pritegne z repom naslednika in vse ostale živali. Res, žalostno, biti kamela!

Kdor nima slasti do jedi, naj vzame Iron proti slabokrvnosti, ki ga proizvaja Mestna lekarna v Zagrebu in ga dobite za Ljubljano in okolico v lekarni Leustek.

Zanimivosti.

ŽIVLJENJE NA VELIKONOČNEM OTOKU.

Kapitan Alfred Kling je pravkar popisal življenje na Velikonočnem otoku (ime ima odtod, ker je bil odkrit na Velikonočno nedeljo), o katerem so nedavno krožile napačne vesti, da se je pri zadnjem japonskem potresu pogreznil. — »Ko sem prišel na otok, je stanovalo tam približno 300 Kanakov (Polinezijcev), ki so živeli še prav po divjaško. Preje so imenovali svoj otok Te-pito fema (popek v morju). Danes ga zovejo Rapa-Nui. Žive v kamenitih kočah, hranijo se z mehkužci, ribami, z morskimi rastlinami in sadeži. Surov sladek krompir smatrajo za slaščico. S sosednjimi plemeni so živeli vedno v boju; ujetnike so pojedli, o čemer pričajo po votlinah raztresene človeške kosti. Praprebivalci tega otoka so imeli poseben poganski kult in so postavljali orjaške kipe iz strjene lave. Najvišji teh kipov tkzv. »bog groma« je bil 21 m visok, 7 m v obsegu in 20 ton težak. Ni še dognano, ali so bili postavljeni ti kipi bogovom v čast ali rojakom. Na zadnji strani nosijo kipi povečini zagonetne napise. Teh orjakov je približno 555 in so neizpodbojna znamenja pradavne kulture. L. 1863. so napadli otok peruanski trgovci s sužnji, ki so večino Kanakov vjeli in jih siloma odvedli na Guano-otočje, kjer so počasi umrli vsled raznih kužnih bolezni. Otočani imajo podivjane prešiče in kuretino. Kure letajo po zraku kot fazani in prenočujejo na drevesih. Lastniki zaznamujejo svoje kure s tem, da jim porežejo po en krempelj. Divjačino reprezentirajo prepelice in divje mačke. Na otoku uspeva tudi tobak. Za cigaretni papir uporabljajo liste banan, ki jih nosijo vedno na pasu. Kakšne so zakonske razmere se ne da ugotoviti, skoraj gotovo pa je zakon med forodniki prepovedan in se kaznuje ta prestopek z usmrtitvijo obeh delikventov. Deklice imajo podobno vlogo pri verskih obredih, kot nekdanje Vestalke v Rimu.

NEKAJ IZ ASTRONOMIJE.

Iz prastarih astroloških poročil vemo, da so bila ozvezdja še pred Asirci in pred piramidami razdeljena v tkzv. živalska znamenja. Iz te prazgodovine je ostala v astrologiji vera na mokra in suha, vroča in mrzla ozvezdja. Prav razločno in umetniško je izdelano to naziranje v klinopisu znamenitega Gilgamesepa, sestoječega iz 12 spevov, ki predstavljajo potovanje junaka skozi nebeška znamenja. Enajsti spev odgovarja ozvezdju vodnarja, ki je tkzv. mokro ozvezdje in popisuje vesoljni potop. Ker rpa smo se navadli astrologijo smatrati kot izrodek otroške domišljije, ki ni vreden, da ga znanost upošteva, zaradi tega se nam je zdela tudi razdelitev ozvezdij v mokre in suhe, vroče in mrzle, brezpredmetna in smešna. Natančna raziskovanja pa so dognala, da je vreme v bistvu odvisno od solnčnih peg, ki pa po drugi strani zavisi od pozicije Jupitra in Saturna in da imamo ravno takrat mokra leta, kadar stopita ta dva planeta v mokra ozvezdja; med tem ko nastopijo vroča in suha leta baš z vstopom obeh planetov v suha ozvezdja. Vedno več pojavov nam vsiljuje prepričanje, da so narodi prapretekle dobe razpolagali z znanostmi, do katerih mi šele sedaj prihajamo.

Gospodarstvo.

Vinogradnikom v uvaževanje.

Žveplanje trsja s finim žveplom je uspešno le tedaj, ako je ob času tega dela stanovitno vreme. Sedanje deževno vreme pa ovira učinkovanje žveplanja. K sreči nam je v novejšem času na razpolago takoimenovano koloidalno žvepio, ki se prodaja pod imenom »sulikol«. To od strokovnjakov preskušeno in priporočano sredstvo se uporablja uspešno tudi pri manj ugodnem, hladnem vremenu. Vrhutega se lahko primeša galičnoapneni raztopini. Zatira, oziroma preprečuje se na ta način obenem peronospora in plesnoba. Na 1 hl galičnoapnenega škropiva se računi 50 gramov »sulikola«, ki ga preje razredčimo v par litrih vode in potem škropivu dobro primešamo. Ako pa vzamemo na 1 hl 100 gramov, je učinek še boljši. Seveda je treba škropljenje skrbno zvršiti. Grozdje mora biti fino poškropljeno, sicer je izdatek za sulikol odveč. Fino poškropiti se mora pa grozdje itak že radi peronospore. Površno delo ne zabrani ne peronospore, ne plesnobe. »Sulikol« se dobi v stekleničicah po 50 in po 100 gramov za 18, oziroma 30 dinarjev pri kemtijski družbi in v drogerijah. Ako ni več potrebno škropiti proti peronospori, pač pa je obramba proti plesnobi še umestna, tedaj se vzame namesto galičnoapnene zmesi ista množina vode in sulikol.

V takem slučaju je pri lepem toplem vremenu žveplanje s finim žveplom sicer hitreje in ceneje izvršeno, osobito tam, kjer je treba vodo od daleč donašati ali dovažati, vendar je pa pri neugodnem, hladnem vremenu uporaba »sulikola« uspešnejša.

Pripomniti je, da sulikol ne zapusti mošta, oziroma vinu nikakšnega duha ali zopernega okusa.

Merodajni krogi na deželi naj bi ljudstvo pravočasno opozorili na to sredstvo, da se izogne škodi, ki mu pri tem nugodnem vremenu preti radi nastopa plesnobe.

Enotni vinski zakon za Jugoslavijo.

Rob. Košar.

Za Slovenijo in Hrvatsko sta dosedaj v veljavi dva vinska zakona: Za Slovenijo in Dalmacijo velja stari avstrijski zakon od 12. aprila 1907, na Hrvatskem, v Medžimurju, Slavoniji in Bački, pa stari ogrski vinski zakon, ki je v veljavi od 1. januarja 1909. Za Srbijo ne vem, jeli je imela vinski zakon. Ker je bil avstrijski vinski zakon prikrojen avstrijskim, ogrski pa ogrskim razmeram, ki so posebno ščitile tokajško vinogorje, je nastalo v novi državi za naše vinogradnike in vinsko trgovino nevzdržno razmerje, ker si oba zakona v mnogih važnih točkah nasprotujeta. Kar je pri nas dovoljeno, je deloma na Hrvatskem prepovedano in obratno. Trgovina pa gre preko prejšnih mej in zato pride večkrat v konflikt s postavnimi določili. Ustvaritev jedinstvenega vinskega zakona je za našo državo življenjska potreba.

Novi vinski zakon naj bo izdelan na najmodernejših principih in naj ščiti vinogradništvo, solidno trgovino in konzumenta pred izrabljanjem. Pri sestavi tega zakona bomo morali primerjati stari avstrijski in ogrski zakon in pritegniti moderne francoske, italijanske in nemške vinske zakone.

Kakor poročajo listi je začela trgovska in obrtna komora v Zagrebu na podlagi referata g. prof. Rittiga izdelovati podrobne načrte novega vinskega zakona za Jugoslavijo, ter je v ta namen izvolila dva ožja odbora za tehnična in administrativna dela, kojima načelujeta vinogradnik grof Kulmer in gosp. svetnik Milan Hržič. Oba odbora hočeta kar najhitreje izdelati elaborate; trgovska zbornica pa sklicati enketo, sestoječo iz vinskih producentov, trgovcev in oenoloških strokovnjakov za konečno redakcijo.

Sicer načrti še niso obelodanjeni, toda precizni bodo morali biti, posebno glede dodatkov sladkorja in vinske kisline, glede izvrševanja in nadzorovanja, kakor tudi glede kazni. Stojimo v svetovnem vrvenju. Vinski tipi se morajo zavarovati, da ne zablodimo v megleno obzorje. Vina, ki so bila postavno zaplenjena, se naj uničijo vsaj tako, da ne bodo več sposobna za konzum. Vsak dodatek vode naj bo strogo prepovedan.

Člen 23 ital. vinske postave od l. 1907. št. 729, določa posebne nagrade nadzorovalnim organom in kemikom, ki ugotovijo kršitev vinske postave. Stari avstrijski in ogrski zakon nista imela sličnih določil, ki pa v našem novem vinskem zakonu ne bi smel manjkati.

Vina z manj kod 8% alkohola se naj označijo kot nepristna, ako se pri prodaji natančno ne pove kraj produkcije in se ne doprinese dokaz, da kažejo vina tega letnika res tako sestavo.

Z vini iz inozemstva se ne sme manipulirati, ampak se morajo, natančno označena prodajati tako, kakor so došla na podlagi uvoznega dovoljenja.

Nadzorstvo naj izvršujejo zapriseženi kletarski nadzorniki z višjo strokovno izobrazbo. Po stari ogrski postavi so imeli nadzorovalno pravico občinski sodniki in županijski sodniki. Zmesi (tvarine), katere so po svoji sestavi namenjene zato, da služijo kot pripomoček za napravo vinu podobnih ali vinovitih pijač, so bile v avstr. zakonu (§ 8) prepovedane, dočim stavi italj. vinski zakon prodajo teh tvarin in tudi reklamo zanje pod stroge kazni (člen 11, 12, 13 vin. post.). Te postavke se naj sprejmejo.

S temi vrsticami sem hotel le opozoriti na važnost novega vinskega zakona za dobrobit vseh slojev in za prospeh našega vinogradništva. Poštene in smotrene kritike naj bo obilo!

Kateri predmeti so podvrženi trošarini.

Predmeti, od katerih se plačuje trošarina, so: 1. Sladkor: a) izdelan iz sladkorne pese ali iz sladkornega trsa, sirov ali rafiniran, razen sirupa, ki se ne more rabiti za človeško hrano, in b) vse druge vrste sladkorja, ki se namesto sladkorja pod a) lahko rabijo za slajenje, na pr.: škrobni sladkor, sladkor iz sadja, grozdja, slada in krompirja (dekstroza, levuloza, glikoza in maltoza). 2. Kava. 3. Kavni nadomestki (cikorija, žitna kava itd.). 4. Riž. 5. Pivo. 6. Vino: fina vina (šampanjec, malaga, pelinkovec, sherry, ciprčan, kseres, malvazija, muškat, portsko in kapsko vino, marsala, madeira in druga podobna vina; b) vsa druga vina in c) vinski mošt in vinska drozga. 7. Izvlečki (ekstrakti) esence in eterično olje za pijače in kosmetične preparate. 8. Likerji, konjak in rum. 9. Sveče (razen lojevih in voščenih). 10. Električne žarnice. 11. Svetilni plin. 12. Kalcijev karbid. 13. Kresila (žepna, preprosta z vrvco, z zapalnimi tekočinami, namizna in stenska). 15. Žganje. 16. Kisova kislina (izdelana iz lesa). 17. Bencin. — Za vse tu naštete predmete se plačuje državna trošarina in sicer ne glede na to, ali so izdelani v tuzemstvu ali pa so uvoženi iz inozemstva. Če pridejo iz inozemstva, se plača državna trošarina ob uvozu sočasno s carino. — Državne trošarine so oproščeni: a) predmeti domačega (tuzemskega) proizvoda, ki se izvažajo iz države; b) predmeti, ki se denaturirani ali pa tudi nedenaturirani rabijo za industrijske in znanstvene namene, kolikor veljavni predpisi trošarine prosto uporabo sploh dopuščajo. Med te predmete se prišteva zlasti bencin in špirit.

* * *

g **Vinski sejm v Belokrajini**, ki ga priredi »Vinogradniško društvo za Belokrajino« v četrtek, **dne 3. t. m. ob 11. uri pri Treh farah, postaja Rokalnice pri Metliki** bo nudil kot se nam poroča, mnogo dobre nove in stare vinske kapljice, osobito iz znanih dražičkih, vinomerskih, radoviških in drugih metliških vinskih goric. Želeti bi bilo, da bi ta sejm obiskalo tudi mnogo resnih zunanjih kupcev. Gč.

g *Novosadska borza.* 1. julija: pšenica Din 315, koruza Din 235, oves Din 285, otrobi Din 190; tendenca čvrsta, ponudba majhna.

g *Konkurzi in poravnave v mesecu maju v Češkoslovaški republiki.* Po poročilu državnega statističnega urada je bilo v maju 1924 v Češkoslovaški priglašenih 53 konkurzov. Od teh jih je odpadlo na Češko 28, na Moravo in Šlezijo 20, na Slovaško 5, na Podkarpatsko Rusko pa 0. Aktivnost in pasivnost ni bila ugotovljena v 12 slučajih. V ugotovljenih 41 slučajih je znašala aktivnost 12,358.292 Kč, pasivnost pa 23,743.939 Kč. V istem mesecu se je vršilo 181 poravnav; od teh jih je odpadlo na Češko 69, na Moravo in Šlezijo 49, na Slovaško 39, na Podkarpatsko Rusijo pa 4. Aktivnost in pasivnost se ni dognala v 4 slučajih. V ugotovljenih 177 slučajih je znašala aktivnost 47,127.814 Kč, pasivnost pa 101,251.504 Kč.

g *Izvoz premoga iz Gornje Šlezije v Jugoslavijo.* V teku l. 1923. se je izvozilo iz poljske Gornje Šlezije v Jugoslavijo 21.187 ton premoga. Jugoslavija stoji v tem oziru na 9. mestu.

g *Prepovedan izvoz moke in pšenice iz Bolgarije.* Bolgarska vlada je zabranila izvoz pšenice in moke do 15. avgusta.

g *Italijanska avtomobilna industrija.* V prvem tromesečju t. l. je Italija izvozila 3792 avtomobilov v vrednosti 82.9 milijonov lir.

g *Likvidacija.* V likvidacijo je prešla tvrdka Košmerlj, Lavrič in tovariša, trgovina z mešanim blagom d. z o. z. v Loškem potoku.

g *Potrditev prisilne poravnave izven konkurza.* Okrožno sodišče v Celju je potrdilo poravnavo, sklenjeno med Janezom Kramarjem, trgovcem v Kasazih, p. Petrovče in njegovimi upniki na podlagi 28% plačila terjatev.

g *Vprašanje obrestne mere Narodne banke.* V petek je bilo na seji upravnega sveta Narodne banke sproženo vprašanje glede zvišanja diskonta od 6 na 7% in lombarda od 7 na 8%. — Predlog je bil odklonjen. Obrestna mera ostane nespremenjena.

g *Prepoved izvoza pšenice v Bolgariji.* Bolgarska vlada je prepovedala izvoz pšenice in pšenične moke do 15. avgusta. Vzrok prepovedi je v silnem porastu cen pšenice, ki je v kratkem času poskočila od 4 do 5 levov na 7 levov.

Angleško in češko sukno,
najmodernejše vzorce, cena jako ugodna, nudi le blagovni oddelek
Drago Schwab, Ljubljana.

Šolski vestnik.

Na zasebnem ženskem učiteljišču uršulink v Škofji Loki so se vršili zrelostni izpiti v glavnem roku dne 24., 25. in 26. junija. Kot ministrski odposlanec je predsedoval izpitnemu odboru inšpektor za srednje šole gospod Josip Wester. Za izpit se je priglasilo 25 gojenk, ki so vse prejele izpričevalo zrelosti, in sicer: Bone Antonija iz Sv. Križa pri Vipavi, Debeljak Stanka iz Škofje Loke, Drobnič Anica z Blok, Fister Minka iz Radovljice (z odliko), Hlebec Frančiška iz Št. Vida nad Ljubljano (z odliko), Gorjup Jelica iz Kostanjevice, Jenko Amalija iz Novega mesta, Knific Pavla iz Št. Vida nad Ljubljano (z odliko), Košar Iva iz Kranja, Kraker Valerija iz Planine, Lavrin Kristina iz Blatne Brezovice, Leban Marija iz Stične, Mercina Danica iz Goč pri Vipavi (z odliko), Moljk Franica iz Gor. Logatca, Oblak Rozalija iz Žabnice, Poljanec Frančiška iz Škofje Loke, Rabič Marija iz Mojstrane (z odliko), Roš Roza iz Kamnika (z odliko), Rožič Mihaela iz Rateč, Rupar Marija iz Škofje Loke, Šesek Valerija iz Novega mesta, Turk Julijana iz Loža, Udovič Frančiška iz Selc (z odliko), Vogrinc Mira iz Novega mesta, Žvanut Ema iz Gorice (z odliko).

Dijaški vestnik.

d **Posavsko kat. dijaštvo!** V soboto 5. julija se vrši v Rajhenburgu v orlovski dvorani razgovor o našem pokretu, katerega sklicuje počitniški klub mariborske srenje za Posavje. Začetek ob devetih. Vabljeni zlasti akademiki in višješolci. Po razgovoru si ogledamo grad in samostan oo. trapistov. — Načelnik.

Prosveta.

pr **Križ na Gori.** Glasilo katoliškega slovenskega dijaštva. Odgovorni urednik Anton Vodnik. Izdaja Akademska zveza. — «Slovenec» je na kratko že poročal, da je pričelo naše dijaštvo na novo izdajati svoj list. Lista, ki bi ga izdajali visokošolci sami, ni pogrešalo samo dijaštvo; pogrešali so ga vsi, ki jim je do tega, da se naše dijaštvo kar najbolje izobrazi in pripravi za svoje delo v poznejšem življenju. V ta namen pa mora imeti dijaštvo tudi svoje glasilo, ki je na eni strani močna opora dijaški organizaciji, na drugi strani pa zbuja med dijaki speče talente, ki bi morebiti spretno sukali pero, če bi jih kdo pravočasno «vpregel» pri kakem listu. Najlaže pa poiščejo dijaki sami iz svoje srede tiste tovariše, ki bi bili sposobni za

med kožnimi potplati in Palma Kavčuk potplati in petami. Prednosti proti kožnimi potplati so večja trajnost in vzdržljivost čevljev, elastična in ugodna hoja, ter nizka cena.
«» Zahtevajte edino le »Palma«.

M. V. Garšin.

Štirje dnevi.

Iz ruščine prevel B. T.

(Dalje.)

Dolgo sem spal, kajti ko sem se zbudil, je bila že noč. Vse je kot prej; rane me bole, sosed leži prav tako, ogromen je še in nespremenjen.

Ne morem niti misliti nanj. Ali nisem zavrgel vsega, kar mi je bilo ljubega in dragega, šel po štiri vrste na uro v času pohoda, gladoval, zmrzoval, trpel žejo, se mučil v znoju in sedaj ležim tu v teh mukah — samo radi tega, da je prenehal živeti ta nesrečnik? In ali sem storil kaj koristnega za dosego vojnega smotra, razven tega uboja!

Uboj, ubijalec ... Kdo? Jaz!

Ko sem si zmislil, da se grem vojskovat mi mati in Maša nista branili, čeprav sta plakali radi mene. Oslepljen z idejo nisem videl njunih solz. Nisem razumel, (sedaj umejem), kaj sem storil svojim najbližjim bitjem.

Pa čemu se spominjati tega? Prošlo se ne vrne nikdar več.

In kako čudno mnenje so imeli tovariši o moji odločitvi! »No, bedak! Leze naprej, pa sam ne ve čemu!« Kako so mogli to govoriti? Kako se ujemajo te besede z njihovim mnenjem o junaštvu, o ljubezni do domovine in do ostalih reči. V njihovih očeh sem predstavljal vse lepše čednosti. In vendar sem b e d a k.«

In jaz grem v Kišinjev; dado mi nahrbtnik in še vse druge vojaške potrebščine. In grem skupno s tisočimi vojakov, izmed katerih je bilo le nekaj, ki so šli kot jaz prostovoljno. Vsi ostali pa bi ostali doma, samo če bi jih pustili. Vsi gredo prav tako »z a v e d n o« kot mi prostovoljci. Prehodili so tisoče vrst, se borijo kot mi ali pa še hrabrejše. Oni vrše svojo dolžnost ne glede na to, da bi takoj vrgli proč orožje in zbežali, samo če bi jim dovolili.

Potegnil je rezek jutranji veter. Grmovje je zašumelo, zaspano je zletela iz grma ptička. Zvezde so ugasnile. Temnosinje nebo je posivelo, se prevleklo z nežnimi oblački in sivi polmrak se je dvignil od zemlje. Nastopal je tretji dan mojega ... Kako naj to imenujem? Življenje? Agonijo?

Tretji, koliko jih je še ostalo? V nobenem slučaju ne mnogo. Zelo sem oslabel in ne morem se ganiti od trupla. Kmalu bova enaka in ne bova jezna drug na drugega.

Piti moram. Pil bom trikrat na dan zjutraj, opoldne in zvečer.

Pravkar se je prikazalo na nebu solnce. Njegov ogromni diskus je ves razsekan in razdeljen s črnimi vejami grmovja; solnce je rdeče kot kri. Kaže, da bo danes vroče. Moj sosed — kaj se bo zgodilo s teboj?

Že sedaj si tako strašen!

Res, bil je strašen. Njegovi lasje so začeli odpadati. Njegova od narave črna koža, je porumenela; oteklo lice je kožo tako napelo, da je za ušesom počila. Tam so se prerivali črvi. Noge, ki so se nahajale v čevljih z golenicami, so tako otekle, da je počilo celo usnje in prikazali so se veliki mehurji. Vse telo se je napelo. Kaj bo napravilo z njim solnce danes?

Tako blizu njega ležati je neznosno. Moram se nekoliko odmakniti, naj se zgodi karkoli. Pa se morem ganiti? Še sem mogel dvigniti roko, odpreti steklenico, se napiti, toda morem le ganiti svoje težko, izmučeno telo? Vendar se bom skušal ganiti, čeprav počasi, čeprav se oddaljim samo za pol koraka na uro.

Vse jutro mi je minilo v tem premikanju. Bolečina je silna, pa kaj mi je zdaj bolečina? Več si že ne morem predstavljati občutkov zdravega človeka. Celo bolečinam sem se privadil. To jutro sem se oddaljil nekako dva sežnja od trupla in mislim, da sem na prejšnjem mestu. Da malo časa sem užival svež zrak, če je sploh mogoče, da je zrak svež, šest korakov od gnijočega trupla. Veter se je obrnil in zopet je prišel do mene teko hud duh, da mi je postalo slabo. Prazen želodec se mi je krčil in vse drobovje se mi je prevračalo. Hud, okužen zrak je kar naprej pihal proti meni.

Obupal sem in plakal.

Popolnoma uničen in onemogel sem ležal skoro v nezavesti. Naenkrat ... Ni li samo prevara raztrgane domišljije? Zdi se mi, da ... ne. Da, govoriti slišim. Konjski topot, govorica ljudi. Skoro Turki? Kaj potem? K sedanjim mojim mukam pridejo še druge, bolj strašne, radi katerih ti vstajajo lasje, samo če bereš o njih v časopisih. Kožo oderejo, podžgejo ranjene noge ... Dobro bi bilo, če bi storili samo to; pa oni so iznajdljivi v mučenju. Kaj je bolje, umreti tu ali v njegovih rokah? O, če so naši? O, prokleto grmovje! Zakaj si tako gosto? Ničesar ne vidim skoz; samo na enem mestu je, kot malo okence med vejami, odkrivalo očem pogled v daljavo na pot. Tam je menda potok, iz katerega smo pili, ko smo šli v boj. Da, in ondi je velika peščena plošča položena žez potok, ki služi kot most. Gotovo bodo šli preko njega. Govorica umolkne, ne morem razumeti jezika, v katerem govore; oslabel mi je tudi sluh. Gospod! če so naši! ... Zakričim, slišali me bodo tudi od potoka. To je boljše, kot pasti v krmplje Turkom. Kako je vendar to, da tako dolgo ne pridejo mimo? Nestrpnost me je mučila; celo smrad po truplu me ni več nadlegoval, čeprav ni niti malo oslabel.

Kar se prikažejo koraki na mostu, ki drži čez potok. Sinjo uniformo imajo, rdeče lampase in sulice. Cela polstotnija jih je. Spredaj na čilem konju jezdi častnik. Komaj je polstotnija prekoračila potok, se je častnik z vsem telesom obrnil nazaj in zakričal:

— »V dir, ma-arš! —«

— Stojte, stojte, radi Boga stojte! Pomagajte, pomagajte bratje! — Kričim; pa topot dirjajočih konj, ropotanje ostrog in glasna govorica kozakov je prevpila moje kričanje — ne slišijo me! O, prokleti! Z obrazom padem na zemljo radi onemoglosti in začnem jokati. Iz steklenice, ki sem jo prevrnil, teče voda, moje življenje, moja rešitev, moja ječa smrti. Pa to zapazim šele takrat, ko je ostalo v steklenici le še pol kozarca vode, ostala pa je iztekla v žejno, suho zemljo.

(Konec sledi.)

slovstveno delo. Takoj prva dvojna številka Križa na Gori (naslednika nekdanje dijaške Zore) nam dokazuje, da ima dijaštvo v svoji sredi ljudi, ki so idejno dobro podkovani in ki tudi znajo svoje misli spretno izraziti. Zato ni najmanjše nevarnosti, da bi list moral nehati izhajati radi pomanjkanja sotrudnikov. Nevarnost je samo ta, da bi moral list zmanjšati svoj obseg zaradi premajhnega odziva, ki bi ga našel v javnosti. In baš iz tega vzroka pišemo danes o tem prepotrebnem listu ponovno. Najmanj, kar lahko pač do malega vsak naš izobraženec duhovskega in svetnega stanu in sploh vsak prijatelj katoliškega pokreta med nami stori za naše dijaštvo, je pač to, da si naroči dijaško glasilo in s tem podpre list gmotno in moralno. Upamo, da ne bo med našimi izobraženci nikogar, ki bi vsaj po dijaškem glasilu ne vzdrževal zveze z rodom somišljenikov inteligentov, ki dorašča. Do začetka šolskega leta 1924 in 1925 bodo izšle 4 številke v dvojnih zvezkih. Naročnina zanje znaša Din 12.50 in se pošilja na upravništvo lista (Akademski dom, Ljubljana), oziroma bolje: naročite list po dopisnici in zahtevajte položnico! Od pričetka šolskega leta 1924 in 1925 bo izhajal list po možnosti kot mesečnik.

Naznanila.

Občni zbor JNU, sekcija Ljubljana, se vrši v nedeljo, dne 15. junija pri Mraku ob 10 dopoldne. Spored običajen.

Delegatom učitelj. F. S. Na kongres F. S. v Skoplje se odpeljemo iz Ljubljane v ponedeljek, 7. julija ob 12. uri 10 minut — gl. kol. —, iz Zagreba ob 18. uri 15 minut! Vabljeni učitelji (ice) ferijalci (ke) nedelegati. — Do svidenja! — Za učit. F. S.: Mrovljé.

NAJVAŽNEJŠE GOSPODARSKE KNJIGE.

Domači vrt. Praktični navod, kako ga uredimo, obdelujemo in krasimo. Priredil M. Humek, višji sadjarski nadzornik v Ljubljani. 48 Din, vezano 60 Din.

Praktični sadjar. Zbirka najvažnejših sadjarskih naukov, pojasnjena s 25 barvanimi prilogami in 92 slikami v besedilu. Priredil M. Humek. Okusno vezana knjiga 120 Din.

Breskev in marelica. Navodilo kako ju vzgajajmo in oskrbujmo. Priredil M. Humek. Cena 12 Din.

Naše gobe. Navodilo za spoznavanje užitnih in strupenih gob. S 75 barvanimi tabelami sestavil Ante Beg. Cena 100 Din.

Nauk o čebelarstvu, A. Janša. Novi natis priredil F. Rojina. Z dodatkom Albertijev-Žnidaršičev panj in kako v njem čebelarimo. Priredil M. Humek. Cena 24 Din.

Vse navedene knjige se naročajo v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

Darovi.

Za revno mater rudarja Franca Fakina je nabralo delavstvo čevljarskega oddelka tvrdke Indus svoto 1000 K.

Poizvedovanja.

Opozarjamo dotičnega znanega gospoda, ki je v pondeljek sedel v znani družbi v gostilni pri Češnovarju ter si na nepojasnjen način prilastil dragocene manšetove gumbe, da iste nemudoma istotam odda. — Oškodovanec.

Najcenejše in najnovejše obleke za dame in gospode dobite samo: Šelenb. ul. 3. Gričar & Mejač.

Poslano.*

Gospodu Josipu Lojku, občinskemu odborniku in poslovodji socijalističnega podjetja »Mizarske zadruge na Glincah«.

Gospod Lojk, bodite uverjeni, da imam jaz vsak dan potrebo, da si po napornem delu privoščim pol litra vina, nimam pa nikoli potrebe, igrati previsokih ali hazardnih iger, katerih vsebina znaša hektolitre in ne polliterčke vina.

Res je moj jezik precej dolg, tako trdi marsikdo v naši občini, posebno pa obiskovalci Sokolskega doma v poznih polnočnih urah; vendar pa meni vzlic njegovi dolgosti doslej še ni delal neprilik.

Gospod Lojk! Da sem se obdregnil ob Vašo vzvišeno osebo, to je višek domišljije, pač pa mogoče, da sem poslušal o briljantnih življenskih razmerah, v katerih Vaša družina životari, čemur se nisem čudil, ko sem se spomnil idealnih in značajnih iger pri kartah in balinu, kjer so tisočaki igrali vlogo nočnih veščic. Lepo je sicer, da vodite lepo podjetje, ki je glede konkurence vzor (?) vsem ljubljanskim in okoličanskim mojstrom, slabo pri tem je le, da smatrate moj jezik kot tak, ki vam napoto dela, kar pa v nobenem oziru ne drži. Da se smejem, Vam ne ugaja. Kako ste vendar otročji. Smejem se vedno, kadar se spomnim Vaših volivcev, ki so z vami zopet zadeli terno.

Da sem radoveden, tudi to, gospod Lojk, je višek domišljije, ker imam s svojimi razmerami prilično opravka, da ne zaidem zopet v nekdanje čase, ko nisem bil še posestnik »ogromne vile«, ki me je stala po krvavih žuljih brez balina in hazardnih iger reci in beri 7000 kron. Seveda so bile takrat avstrijske.

Gospod Lojk! Glede krav, konj itd. posebno pa glede mastne preskrbe moje družine za časa svetovne vojne, se pogoviva na drugem mestu, kjer Vam bo dana možnost dokaza.

Vi želite moje bilance. Ne pozabite, gospod poslovadja mizarske zadruge, da smo protokolirana firma, ki jo nadzorujejo oblasti, ki so bližje Vam, nego nam in če se za isto interesirate, potem seveda je treba, da se sami potrudite do pristojnega mesta. Vaša bilanca me ne briga, kajti z osebnimi provizijami nimam poslov; če pa bi se zanjo brigal, potem bi šel na znana viška igrišča, pred čemur pa me Bog obvaruj.

Ker Vas tudi moji otroci zanimajo, Vam povem, da jih je pet in da so vsi legitimni.

Moje prihranke bo poleg vsega mojega napora ocenila »Kmetska« in »Ljudska posojilnica«, kadar bodo ljudje to želeli, Vi pa najbrže pri tisti akciji ne boste sodelovali.

Vič, dne 1. julija 1924.

I. Gale, župan.

* Za vsebino tega dopisa odgovarja uredništvo le, kolikor določa zakon.

Meteorologično poročilo.

Ljubljana 306 m n. m. viš.

Normalna barometerska višina 736 mm.

Čas opazovanja	Barometer v mm	Termometer v C	Psihrom. diferenca v C	Nebo, vetrovi	Padavine v mm
30./6. 21 h	734·8	22·2	0·7	v. jas. j. z.	
1./7. 7 h	734·9	20·0	0·9	dež j.	1·3
1./7. 14 h	734·1	23·7	1·5	d. jas. —	

Res je, da

denar, ki ga izdaste za reklamo, nikdar ni zavržen, zato ker

ima reklama

za Vas veliko korist, če jo naročite o pravem času in v takem časopisu, ki ga na deželi največ bero. Vsa tozadevna zanesljiva pojasnila Vam da uprava »Slovenca«, ki Vam s tem prihrani mnogo truda in stroškov ter zagotovi

vedno uspeh!

Halo! Kupujem

in plačam po najboljših cenah **stare obleke, čevlje** in pohištvo. Dopisnica zadostuje, da pridem na dom. **A. JUREČIČ, Sv. Jakoba nabrežje štev. 31.** 3724

SPREJMEM ŠIVILJO

perila, ki bi pomagala pri gospodinjstvu. — Ponudbe: **Dve osebi** na upr. Slovenca.

200.000 DIN

vložim v dobroidoče podjetje proti soudeležbi ali tudi posodim na obresti proti sigurni garanciji. Ponudbe na upravo lista pod **»Gotovina št. 3717«.**

Mizar. pomočnik

za boljše pohištvo, sred. let, želi premeniti službo. Dopise pod **»Stalno mesto št. 3726«,** na upravo Slovenca.

RADO OGRIČ
ANGELA OGRIČ roj. VIDIC
POROČENA
IDRIJA — LJUBLJANA

Mladenka stara 15 let, s 4 razredi meščanske šole, poštena, želi vstopiti **kot učenka** v kako trgovino v mestu ali na deželi, kjer bi imela brezplačno hrano in stanovanje. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod **»hči železničarja«.**

Kroj. pomočnika

izurjenega, sprejme takoj **Ivan Udrih,** kroj. mojster, **Loke 62, Trbovlje I.** — Plača po dogovoru. 3716

Išče se za večje gospodinjstvo zdrava in poštena **kuharica** Služba, v večjem kraju Gorenjske, bi se nastopila takoj. Ponudbe na upravo Slovenca pod oznako: **»Dobra gospodinja.«**

VAJENCA ZA KROJAŠKO OBRT

sprejmem. Prednost imajo oni, ki imajo vso oskrbo doma. **Ivan Kreč,** krojač, Dunajska c. 9. Ljubljana.

Kuharico, marljivo in pošteno, staro 24—32 let, zmožno voditi gostilno na deželi na račun, izurjeno v šivanju in pospravljanju sob, iščem za takoj. Ponudbe s sliko na upr. Slov. pod **»Vestna« 3712.**

NAJBOLJŠA REKLAMA so oglasi v »Slovencu«.

JOŠKO MUSER
MICI MUSER
roj. KASTELIC
POROČENA
LJUBLJANA
DNE 29. JUNIJA 1924.

PREVZAMEM

od osmih zjutraj do sedmih zvečer **do 10 otrok v varstvo** od 3—10 let. Naslov pove uprava Slov. pod 3725.

MOTORNO KOLO

2 cilindra, 2 P H, nova pneumatika, v dobrem stanu, se radi preselitve takoj ceno proda. Skladišče **G. Tönnies, Martinova cesta, Ljubljana.**

Razno pohištvo

dobro ohranjeno, več slik ter nekaj stolov radi pomanjkanja prostora poceni naprodaj. Vpraša se od ene do treh pop. Naslov v upr. pod 3702.

KUPIM za takoj žago venecijanko

če mogoče staro — dobro ohranjeno. — Ponudbe na upravo lista pod št. 3704.

Na Bledu iščem za julij in polovico avgusta **stanovanje** z eno veliko ali dvema manjšima sobama s 3 posteljami ter popolno porabo kuhinje in oprave. Stanovanje je lahko izven kraja in mala oddaljenost ne dela zapreke, brezpogojno pa mora biti na razpolago vrt. Želi se bližina kopališča. Točne ponudbe z označbo cene na: **Ljubica Frković, Zagreb, Mesnička ulica 5./II.**

LEPO POSESTVO

HIŠA z gospodar. poslopji, mlin in žaga zaradi družin. razmer **takoj naprodaj.** Lega lepa, pol ure od žel. postaje Kočevje ozir. Stara cerkev. — Vprašanja na županstvo **ŽELJNE, p. Kočevje.** 3614

Najnovejša iznajdba!

Brez kvarjenja blaga kemično snaženje in vsakovrstno barvanje oblek ANTON BOC Ljubljana, Selenburgova ul. 6/I. **Glince-Vič 46.**

PRODAM
BENCIN-MOTOR

4—6 PS, ležeč na vozu, v dobrem stanju — svetovno znane tovarne »Daimler«. **Rudolf Krulc, Radeče 66 pri Zidanem mostu.** 3672

Kopirne knjige računov, komisijske knjižice, šolske mape, notese itd.

dobavlja najceneje

Knjigoveznica K. T. D.

Ljubljana, Kopitarjeva ulica 6/II

TRBOVELJSKI
PREMOG in DRVA

dobavlja **Družba »ILIRIJA«,** Kralja Petra trg 8. - Plačilo tudi na obroke. Tel. št. 220.

MALINOVEC

PRISTNI, NARAVNI

1 kg 20 Din

nudi LEKARNA dr. G. PICCOLI v Ljubljani.

P. n. šivilje gospodinje

opozarjamo, da so zopet dospeli najboljši šivalni stroji in kolesa

Gritzner

v vseh opremah

za rodbinsko in obrtno rabo. Istotam vseh vrst čevljarski stroji **„Adler"** kakor: cilinder, levoročni in krojaški.

Pouk v **vezenju** ter **krpanju perila** in **nogavic** (štopanje) brezplačno **edino** le pri:

Josip Petelinc

Ljubljana,

blizu Prešernovega spomenika ob vodi.

Popravila sprejemamo!

Hrastove in smrekove hlode

v normalnih dolžinah in v debelinah nad 30 cm **kupimo** vsako množino franko vagon, najraje na progi Zidani most—Brežice. Ponudbe z navedbo cene, množine in kraja, kjer se isti lahko ogledajo, na:

AND. JAKIL - Krmelj (Dolenjsko).

Lepa, pravkar dovršena

VILA

enonadstropna, s 6 sobami, majhnim vrtom, v krasni legi, 3 minute od kolodvora in mesta na Gorenjskem, se takoj proda. Več se poizve pri: Stavb. tvrdki I. Slokan, Ljubl., Študentovska ul. 7.

RAZGLEDNICE

vseh vrst, pisemski, kancelijski, konceptni, trgovski, svilen, krep, gladilni, stekleni, ovojni, maščobni, pergament, kredenčni in tafet (barvan) papir, papirnate servijete, vpisalne knjižice, noteze ter barvice — priporoča veletrgovina **OSVALD DOBEIC, Ljubljana, Sv. Jakoba trg štev. 9.** 3156

Trgovci MANUFAKTURNEGA blaga
obračajte pozornost
na veletrgovino manufakturnega blaga
VILIM PICK
podružnica MARIBOR, Aleksandrova 26,
središnica Zagreb, Duga ul. 6. - Telef. 334.
kjer se morete osebno prepričati o **najnižjih cenah** in vrlo solidni postrežbi.
NA DEBELO! NA DEBELO!

Električna svetila

ELEKTRIČNI APARATI za kuho in kurjavo — električne ŽARNICE globoko pod dnevno ceno. — RADIO-aparati. — RADIO-potrebščine. — **ELEKTRO COMPANY,** d. z o. z. **Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 25.**

Vino **Podružnica** Vino
vinarske zadruge
„LJUTOMERCAN"
za ljutomerški in ormožki okraj
v Ljubljani, Stara pot 9.
poleg vojaške bolnice
nudi svoja zajamčeno
pristna ljutomerška vina
po ugodnih cenah in pod solidnimi plačilnimi pogoji.
Vino Vino

ŠENTJANŠKI PREMOG

vseh vrst in vsake množine nudi po zmernih cenah za promptno dobavo PRODAJNI URAD šentjanškega premogovnika And. Jakil — **LJUBLJANA, Krekov trg 10.**

APARATI REX STEKLENICE
za konzerviranje sadja in sočivja
Edina zaloga
JULIJ KLEIN Ljubljana
zaloga stekla in porcelana

Naznanjamo, da so nas včeraj, 1. julija dopoldne, v 75. letu starosti, po krajši, težki bolezni, na božji klic zapustili naša preljuba mati

Frančiška Opeka.

Veliko so za nas trpeli in molili in nas prav živeti učili. Zdaj naj prosijo, da se pri Bogu zagotovo vidimo. —

Vsi, ki ste jih poznali ali morda poznate nas, in ste veliki v ljubezni, spominjajte se jih v molitvi!

Pogreb bo v četrtek, 3. julija ob 9 dop.

Vrhnika-Ljubljana, 2. jul. 1924.

Dr. MIHAEL OPEKA, stolni kanonik, FRANC OPEKA, posestnik v Ameriki, IVAN OPEKA, župnik, ANDREJ OPEKA, posestnik na domu, FRANICA vdova SVETLIČ, IVANKA poročena BRIC — otroci.

ŽUPANSTVO OBČINE DOLENJA VAS pri Ribnici javlja prežalostno vest, da je njen odbornik, preč. gospod

Franc Sturm

župnik v Grčaricah pri Ribnici

dne 30. junija, po daljši bolezni, previden s sv. zakramenti, v bolnici v Kandiji umrl.

Pogreb bo v sredo, dne 2. julija ob 4. pop. na šmihelsko pokopališče. Pokojnika priporočamo v pobožno molitev in blag spomin.

Županstvo Dolenja vas, dne 1. julija 1924.

Za občinski odbor:
KAROL KROMAR, župan.

Izdaja konzorcij »Slovenca«. Odgovorni urednik: Franc Kremžar v Ljubljani. Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.